

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
mali oglaš po 130
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po praznikih

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon števil. 50, upravnishva števil. 325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana števil. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Vse teče po starem kolovozu.

Uzunović zahteva, da se St. Radić popolnoma umakne.

SKUPŠČINA SE NA NOBEN NAČIN NE SKLIČE — NIKIĆ ŽIVAHNO DELA PROTI RADIĆU. — TUDI PAVLE RADIĆ IN SUPERINA PROTI STIPIČU. — PUCELJ JE NEZANESLJIV.

Belgrad, 12. julija (Izv.) Z ozirom na ekipe Radićevega kluba se je mislilo, do bo prišlo do krize vlade. Radić zahteva sklicanje skupščine. Vse pa kaže, da se Radićeve želje ne bodo uresničile. Radikali nočejo ničesar slišati o sklicanju skupščine, ravnotako tudi nočejo, da bi prišlo do otvoritve formalne krize pred občinskimi volitvami v Srbiji. Volitve hočejo izvesti samostojno brez kontrole nar. skupščine. Maksimovićeva in Uzunovićeva skupina hočeta usidirati svoje pristaše v občinske zastope, ki bi jim naj bili pozneje opora v borbi proti Pašiću. Brez parlamenta je vladinovem mnogo lažje delovati.

Radikali odkrito priznavajo, da jim Radićeva obnašanja prihaja prav. Oni namreč rušijo njegove ugled med ljudstvom s tem, da ne izpolnijo prav nobene njegove zahteve. Ljudstvo tako jasno vidi, da se Radićeve zahteve ne uvažujejo. Nikić bo ostal v vladi, čeprav ga je Radić izključil iz kluba in stranke. Nikić dela veliko agitacijo po Bosni in nekaterih krajih Hrvatske in pričakuje, da svoj položaj zelo okrepi in da bo k njemu pristopilo okrog 20 poslancev.

Nikić se je na potu na Bled ustavil v Zagrebu. Med Radićevci vlada radi obnašanja ministra Pucelja veliko nezadovoljstvo. V Radićevih krogih ga smatrajo za nezanesljivega. O Ninčičevi avdienci ni nobenih natečajnih vesti. Misli se tako je šel na Bled v važni misli.

Belgrad, 12. julija (Izv.) Včerajšnji dan ni bilo nobenih važnih dogodkov. Tako jih tudi

danes ni bilo, ker je danes praznik Petrov dan. Kakor sodijo politični krogi se sedanji položaj ne more vzdržati, ako bo Radić nadalje tako nastopal, kakor dosedaj. Radi tega je predsednik vlade Uzunović zahteval od Pavle Radića, da se Radiću odvzame vsak vpliv na klub. Ako bo Radić sprejel to Uzunovićovo zahtevo ter se umaknil, bo Uzunović začel ustvarjati nov položaj.

Belgrad, 12. julija. (Izv.) Sestanek Pašić-Superina v Karlovih Varih se v vseh belgrajskih političnih krogih zelo komentira. Naglašajo, da je Superina Pašiću izrazil svoje nezadovoljstvo radi Radićevega obnašanja. Izjavil mu je, da se ne strinja z diktatorstvom, ki ga izvaja Radić v stranki in klubu. Naglašal je, da bo radi tega izvajal konsekvence. Pričakuje se, da se bo Superina solidariziral z Nikićem in ga podpiral, da se zmanjša Radićev vpliv v klubu. Okrog tega vprašanja se zadnja dva dneva vrtijo vse druga vprašanja. Pavle Radić je odpotoval v Zagreb z namenom, da Stj. Radiću sporoči Uzunovićovo zahtevo. Tukajšnji politični krogi zatrjujejo, da ni pričakovati nobenih sprememb v sedanji konstelaciji in da tudi do sklicanja narodne skupščine ne bo prišlo, kakor Radić zahteva.

Belgrad, 12. julija (Izv.) Danes je pravoslavni Petrov dan, ki ga Srbi zelo slovesno praznujejo. Radi tega je počivalo vse delo. Skupščinski odbori se niso sestali. V političnem življenju ni bilo prav nobenih pomembnih dogodkov.

Dr. Ninčič na Bledu.

OFICIJELEN VZROK BIVANJA NA BLEDU — UREDITEV APANAŽE BIVŠE ČRNOGORSKE DINASTIJE.

Bled, 12. julija. (Izv.) Vaš dopisnik je danes opoldne obiskal zunanjega ministra dr. Ninčiča. Na vprašanje, v kake svrhe je prišel na Bled in o čem je kralju poročal, je izjavil, da je kralju poročal o nekaterih tekočih zunanje-političnih vprašanjih. Na Bled je nameraval priti že minulo soboto, pa je bil takrat kralj še v Somboru. Na vprašanje, ali je poročal kralju tudi o notranje-političnem položaju, je odgovoril: »O notranje-političnih vprašanjih vobče ni bilo govora.« Ninčič namerava ostati na Bledu par dni.

Bled, 12. jul. (Izv.) Sem je včeraj prišel črnogorski princ Peter Petrović s soprogo. Nastanil se je v hotelu »Petran«. Po kosilu je poklical k sebi profesorja Radolovića in z njim konferiral. — Prihod zunanjega ministra dr. Ninčiča je gotovo v zvezi s prihodom črnogorskega princa Petrovića. Najbrže gre za ureditev vprašanja apanaže za bivšo črnogorsko kraljevo rodbino.

Bled, 12. jul. (Izv.) Zunanji minister dr. Momčilo Ninčič bo v sredo popoldne odpotoval nazaj v Belgrad.

Konferenca ministrov.

BARANJI IN BAČKI GROZILJO ŠE HUIJŠE POPLAVE.

Belgrad, 12. julija (Izv.) V narodni skupščini so se sestali Marko Trifković, Zivković, Ilija Mihajlović in Bobić. Ta sestanek je v zvezi s predlogom mesnega odbora radikalne stranke, da naj se Bobić izključi iz stranke. Kakor je znano, bo prišel ta predlog pred glavni odbor radikalne stranke. Težišče celoga spora je v tem, da glavni odbor, ki je v rokah Pašićevcev, ne bo hotel sprejeti predloga mesnega odbora.

Danes so se vrnili iz Prage ministri, ki so se udeležili praških slavnosti. V predsedništvu vlade se je vršila konferenca ministrov pod Uzunovićevim predsedništvom. Generalni direktor za vode je podal poročilo o stanju poplave, ki je po njegovem poročilu zelo nevarna. Grozi nova velika škoda. V nadaljnjih dveh dneh nam prete nove nevarnosti. Iz Dunaja in Passaua namreč prihajajo poročila o velikih valih vode, ki jih je pričakovati. Naša vlada je presila madjarsko vladu, da zavaruje nasipe na Donavi. Našemu ozemlju preti velika nevarnost baš vsled tega, ker Madjarska ni zavaro-

vala zadosti svojih nasipov. Voda je včeraj poplavlila ozemlje v obsegu 120.000 ha. Donava stalno raste, ker še vedno dežuje. Voda je narastla toliko, da manjka samo še 6 cm do tiste višine, kakor jo je dosegla povodenj leta 1888.

Vlada je sklenila, da takoj odpotujejo štirje ministri v Baranjo in Bačko. Z njimi potuje vojni minister, ki je vzel s seboj strokovnjake svojega ministrstva. Tudi strokovnjaki prometnega ministrstva so odšli v ogrožene kraje. Na poplavljenem ozemlju je dosedaj delalo že 40 inženirjev-strokovnjakov pod vodstvom pomočnika kmetijskega ministrstva Besarabića. Uzunović je izjavil, da hoče vlada na vsak način poplavo preprečiti. Kmetijskemu ministrstvu se je odobrila kredit 2 milijona in pol za zavarovanje nasipov. Ministrstvo je zahtevalo še nove kredite.

Značilno je, da potujejo ministri v poplavljenе kraje skoro 14 dni pozneje, ko je kralj obiskal ogrožene kraje. Ta počasnost se v političnih krogih splošno obsoja.

NIKIČEVCI PROTI RADIĆU.

Zagreb, 12. julija. (Izv.) Radićevi organizaciji v Brodu in Bugojni, ki je bila precej Radićeva, sta se izrekli proti izključitvi Nikića in sta proti njej protestirali. Značilno je, da je protestirala proti izključitvi organizacija v Brodu, katera je bila preje proti Nikiću. Nikićevi pristaši izjavljajo, da bodo še nadaljevali borbo proti vodstvu stranke.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

V Bolgariji je mir.

Belgrad, 12. jul. (Izv.) Bolgarski kralj Boris je odpotoval v inozemstvo. Radi njegovega odhoda so se raznesle vesti, da je prišlo v Bolgariji do nemirov in da se pripravljaja prevrat. Na merodajnih mestih ne vedo o tem ničesar. Bolgarsko poslaništvo vesti odločno demantira in zatrjuje, da je v

celi Bolgarski mir in da ni nobenih vznemirjenj ali celo uporov.

Belgrad, 12. jul. (Izv.) Po dunajskih časopisih so se raznesle vesti, da je na Bolgarskem izbruhnila revolucija in da bi imel zasesti prestol princ Ciril. Po zatrjevanju dunajskega poslaništva so te vesti neresnične.

Francosko-angleški dogovori gotovi.

Pariz, 12. julija. V uradnih krogih zatrjujejo, da je francosko-angleška pogodba o urejevanju dolgov že popolnoma izdelana in jo je finančni ataše francoskega poslaništva v Londonu že podpisal. Caillaux torej v Londonu ne bo imel drugega posla kot da potrdi, kar je dogovorjeno.

Pariz, 12. julija. Caillaux se je danes zjutraj z letalom odpeljal v London. Vrnil se bo že jutri in bo v zbornici osebno predlagal in zagovarjal zakonski načrt o pooblastilih, ki naj jih dobi vlada za izvršitev finančne sanacije. Caillaux je trdno prepričan, da bo v Londonu opravil zelo dobro. Angleška ni sicer popolnoma pristala na takozvano garancijsko klavzulo, ki veže francoska plačila Angliji na nemška reparacijska plačila Franciji, pač pa je veliko popustila v vprašanju anuitet in za prva leta dovolila delni moratorij plačil.

Vladni predlog o izrednih finančnih pooblastilih bo vseboval sledeče: revizija postavk dohodninskega davka, prometnega dav-

ka in borznih dajatev; izprememba nekaterih trošarinskih davkov v dajatve od vrednosti in povišanje prometnih pristojbin. Dalje zahteva vlada pooblastilo za preureditev državnega zaklada in stabilizacije valute. V tem pogledu hoče imeti vlada popolno svobodo, da izpelje načrt strokovnjakov, zlasti, da likvidira vseče dolgove in najame inozemska posojila. Značilno je, da vlada ne zahteva pooblastila za ratifikacijo washingtonskih pogodb o ureditvi dolgov v Ameriki. O teh pogodbah bo odločala zbornica sama.

London, 12. julija. (Izv.) Caillaux in Churchill sta po poročilu Reuterjevega urada dosegla popoln sporazum glede ureditve francoskega dolga. Končno formulacijo dogovora sta oba ministra podpisala kot pooblaščenca svojih vlad. Tekst bo objavljen jutri zvečer. Na neko vprašanje v spodnji zbornici je izjavil Churchill, da upa, da bo vse dokumente v najkrajšem času lahko dal na vpogled zbornici.

Španska diktatura se maje.

Madrid, 12. julija. (Izv.) Položaj je še vedno skrajno napet. Diktator in direktorij sta izgubila zaupanje armade. Vlada se opira samo še na policijske čete. V Madridu je zaprtih 170 zarotnikov in takih, ki so jih osumili, da so sodelovali pri zaroti. Vojaška jetnišnica je prenapolnjena. Vojaštvo ne služi več brezpogojno diktatorju in diktator sam ne zaupa četam. General Weyler trdi, da ni bil med zarotniki in pravi, da ne bo plačal de-

narne kazni, ki so mu jo naložili. Policija je zaprla predsedstvo društva »Atheneo«, ki združuje umetnike, znanstvenike in prijatelje. Predsedstvo ni hotelo priznati novega predsedstva, ki ga je vpostavil de Rivera — zato je moralo v zapor. Člani — okoli 300 samih najodličnejših španskih mož — so priredili protestno zborovanje in šli na ulico protestirat proti aretaciji vodstva.

Nemčija naj pomaga reševati frank.

Pariz, 12. julija (Izv.) Vedno pogostejši so glasovi, ki predvidevajo finančno vzajemnost vseh evropskih držav s Francijo in Nemčijo v ospredju. Govori se o finančnem Locarnu. Angleško časopisje trdi, da te govorice izvirajo od samega finančnega ministra Caillauxa. Nemško poluradno časopisje javlja, da bi bila Nemčija pripravljena pomagati pri stabilizaciji francoske valute, v kolikor ji je to v okviru proračuna mogoče, da pa Nemčija neče podvzeti pobude za tako akcijo, ampak čaka, da izpregovori Francija prvo besedo. Angleški kapital vneto intrigira proti francosko-nemški finančni vzajemnosti.

Lloyd George za rudarje.

London, 12. julija. (Izv.) V zadnjem govoru se je Lloyd George dotaknil tudi vprašanja rudarske stavke. Poudaril je, da se ne spušča v pravni del vprašanja in hoče osvetliti le socialno-politično stran tega gigantskega boja. Med drugim je naglasil, da rudarji stradajo. Ni težko rudarje izstradati in jih z lakoto prisiliti, da podpišejo težke pogoje. Toda to ni fair. Zato on podpira klic in poziv za zbiranje podpor za stavkujoče rudarje. Če se rudarji bojujejo, mora biti ta boj časten. Podjetniki ne stradajo. Baldwin je imel za rešitev tega ogromnega vprašanja samo državno podporo. On je tako izpremenljiv kot pesek na morskem obali. V življensko važnem trenutku angleške zgodovine smo videli le komedijo zmot in pomot.

Na Portugalskem vsak dan nova revolucija.

London, 12. julija. (Izv.) Na Portugalskem so vrgli generala da Costa. Revolucija se je izvršila brez incidenta. Vsa ministrstva so zasedle vojaške čete. Nova vlada je izdala proklamacijo, v kateri pravi, da jo podpirajo garnizija v Lizboni in garnizije v nekaterih provincialnih mestih. Costa je moral iti, ker baje ni pokazal dovolj spretnosti in znanja v vodstvu državnih poslov.

Lizbona, 12. julija. (Izv.) Ker se je bivši ministrski predsednik general Gomez da Costa branil izročiti oblast, ga je nova vlada zaprla v trdnjavo 25 km od Lizbone. Njegove adjutante so zaprli na neko vojno ladjo.

Lizbona, 12. julija. (Izv.) General Carmona je dvignil proti diktatorju da Costa novo državni udar. Ker je bil da Costa čisto nepraviljen, je imel upor popolen uspeh. Carmona se je polastil vse oblasti. V novi vladi je prevzel mesto ministrskega predsednika in vojnega ministra.

Za afriške kolonije.

London, 12. julija. (Izv.) Pogajanja radi tangerskega statuta, ki so jih vodili London, Rim in Pariz so vodila k uspehom. Italija je opustila svojo opozicijo in se zadovoljila z obljubo, da bo dobila pri izvrševanju statuta ravno tak delež kakor Španija. Francija in Anglija. Španija ne inzistira več na odpravi tangerskega statuta in do dobila za kompenzacijo večje posojilo v Angliji.

Italija energično nadaljuje čiščenje na cesti za karavane Manag—Cyrene. Čete so razširile več napadalnih tolp. Taka tolpa je v zadnjem času napadla vojaški transportni vlak. Pri napadu je bilo ubitih 22 vojakov in 12 potnikov. Šele ko so čete dobile ojačenje, se jim je posrečilo prepoditi napadalce v beg. Italijansko uradno poročilo povdarja, da ti napadi niso v nikaki zvezi z italijanskimi operacijami v Cirenajiki.

Bolgarski komitaši napadli romunsko vas.

Bukarešta, 12. julija. (Izv.) Oddelek bolgarskih komitašev je vdrl v romunsko vas Sattul Wechin. Približno 150 mož je oplenilo vso vas, 150 pa jih je stalo na straži. Vendar se je posrečilo o napadu obvestiti oblasti in žandarmerijo. Ko se je bližalo vojaštvo, so roparji pobegnili. 31 komitašev je vojaštvo ujelo in jih z eskorto prepeljalo v Silistrio. Ko je eskorta marširala skozi gozd, so jo nenadoma začeli obstreljevati iz zasede. Eskortu je dobila pojačenje in vnel se je silovit boj, med katerim so vojaki postrelili 28 komitašev.

NAŠ NOVI POSLANIK V TIRANI.

Belgrad, 12. jul. (Izv.) Za poslanika v Tirani je imenovan Bogoljub Jevtić, svetnik poslaništva v Bruxellesu, namesto dosedanjega Lazarevića, ki je prestavljen v Varšavo. Ukaz je že podpisan.

NAŠI MINISTRI OBVAROVANI SMRTI.

Belgrad, 12. jul. (Izv.) Našim ministrom, ki so se vračali z vsesokolskega zleta iz Prage, bi se bila v Olomucu skoro zgodila nesreča. Kakih 20 m od njih je namreč udarila strela. Vsi so ostali nepoškodovani.

Kvišku glave!

Slovenci smo narod mrzličnega dela, to je zabeleženo kot dejstvo ravno tako kot je dejstvo, da ta narod obstoja. Vseeno je, ali je bila ta lastnost prirojena že od začetka ali je plod razmer, v katerih smo živeli, nujna zahteva naroda, ki je dolga stoletja svoj boj za obstanek. Enako je tudi dejstvo, da smo znali zgrabit problem organiziranega dela pri korenini, da smo narod izrednih organizatoričnih zmožnosti. In dejstvo je tudi, da je v teh organizacijah zgoščeno delo rodilo prelepe, da celo svetovne uspehe. Zlate so letnice orlovskih in slovenskih sokolskih zmaga na svetovnih tekmah. Velika je bilanca našega organiziranega kulturnega dela. Malo je med narodi primerov našega združeničnega gibanja in iniciativnosti slovenske trgovine je znana. Naše občine in naši župani so in ostanejo zgodovinski zgled ljudske inicijative, ki je zorela in posejala svoje polje tako globoko in tako bogato, da so se njuni žetvi po pravici čudili časniki male antante na Bledu, ko so videli naše vasi, naše občine, njihove naprave in ustanove. In pogledmo katerikoli list naše zgodovine, povsod najdemo živ dokument, da smo Slovenci narod inicijative, narod organizacije, mrzličnega dela, da je bila svoboda lastnega udejstvovanja vedno stoterokrat blagoslovljena. In en sam pogled na delovanje in uspehe bivših deželnih odborov zatrjuje tudi nevernemu Tomažu, da smo politično svojim nalogam dorastli, vedno pripravljeni na vsako tekmo, žejni napredka in se zavedamo odgovornosti na kateremkoli polju javnega dejstvovanja.

Zdi se, da vidimo v novi državni politiki in belgrajskem parlamentu ravno nasprotno sliko in osem let ponavljajoči se dokaz, da sedanji voditelji jugoslovanske politike ne ljubijo napredka, ne marajo dopustiti razvoja narodovi inicijativi, nočejo upoštevati naših karakterističnih lastnosti, da o njihovi »demokraciji«
in političnem delovanju v blagor skupnosti sploh ne govorimo. Naj si se že ponavljajo vladne, strankarske in parlamentarne krize kot na Portugalskem, da bi le dopustili, da delajo drugi, ki imajo voljo in sposobnosti, dopustili, da se ljudska inicijativa svobodno razmahne v blagor države! Nič tega! Ljudstvu se je trgala iz rok toliko časa pravica za pravico in omejeval njegov delokrog, da je politični kočijaz — vsakokratni minister — spravljal v svoje vaje tudi zadnjo gorsko šolo in slednjega maturanta učiteljskega. Zastoj je nastopil v našem javnem življenju, »upravljanje«
je izpodrinilo delo, stalne vladne in politične krize so potegnile v svoj val življenje v deželah in mrtvilo je splošno, ljudstvo se je nagradilo z bremenom, prirojeno veselje do dela se je spremenilo v politično apatijo. Zdravi ljudski vpliv se je izpodrinil od vodstva javnih poslov, da se je na njegovem mestu zaredila korupcija, razpasla anarhija, med prebivalstvom pa beda in brezposelnost. In bilanca naših vlad in absolutizma je ena in ista leto za letom: globoko pasivna, brez aktivnih postavk!

Ni treba hoditi v Ameriko in občudovati delo in sadove ameriške svobode in ljudske inicijative, ni treba analizirati vzrokov blagostanja angleškega imperija, ni treba študirati predvojnega Nemčije. Doma imamo zgleda, ki so: naši narodi s svojimi karakterističnimi tvornimi lastnostmi, naša bogata zemlja, in naša zgodovina. Doma imamo osebnosti, ki že po naravi streme za napredkom, hočejo soodločevanja, a se zavedajo tudi odgovornosti. Doma imamo v svojstvih narodov, v naši kulturi in deželah predpogoje največjega blagostanja, da se le dovoli razmah ustvarjajočim silam ljudstva.

Ni dvoma, da je ta politični kurs v naši državi obsojen na smrt. Tudi ni dvoma, da bo problem avtonomizma globlje zažgal po dosedanjih izkušnjah široke mase cele države. Tudi ni dvoma, da je le z avtonomistično ureditvijo države možno dvigniti bilanco našega javnega dela. Mi Slovenci gledamo v bodočnost s trdnim prepričanjem, da do take ureditve države mora priti, da se bo država dvignila iz okostenelosti v življenje. Naše prepričanje in politična zahteva izvira iz bistva človeške osebnosti, našega naroda, in odgovarja načelom napredka in modernega demokratizma. Zato ne bomo boja brez upa zmage kot trdijo politični drobtinarij ampak politični boj, ki vidi pred seboj zmago v vedno jasnejših obrisih, čimbolj se dosedanje režimovstvo pogreza v blato. Naša inicijativa, naše delo, naš organizatorični duh bo slavil končni triumf nad sedanjimi žalostnimi razmerami.

PAŠICEVO STANJE ZELO DOBRO.

Belgrad, 12. jul. (Izv.) Ministri Srškić, Superina in Trifunović so za časa bivanja v Pragi obiskali Nikolo Pašića v Karlovih Vahrin. Po njih izjavah je Pašičevo stanje zelo dobro, vendar pa mu zdravniki svetujejo, da se še nadalje zdravi.

SLOVENCIM VEDNO PRVI.

Dubrovnik, 12. jul. (Izv.) Na Petrov dan so bili na slavnosten način gojenci vojne mornarice povišani v čin poročnika. Prvi in najodličnejši gojenec te šole je Slovenec Stanislav Avram, kateremu je admiral Prica izročil kraljevo sabljo.

Ljubljanski komisarijat.

Zagrebski »Obzore«
prinaša uvodnik o občinah Ljubljani. Clankar povdarja kratko zgodovino občinske politike v ljubljanski mestni občini ter nato točno riše politiko SDS, ki je razpustila »Zvezo delovnega ljudstva«
in vzpostavila komisarijat in nato razpisala za 8. febr. 1925 volitve, jih odgodila in postavila za člane gerentskega sveta trojico najzagrizenjših svojih pristašev. Ko je prišla vlada RR, so Ljubljanci pričakovali povsem opravičeno, da se spremenijo vsaj komisariji, a se ni niti to zgodilo, kar je zopet en dokaz več za tajne zveze med radikali in Pribečevićimi pristaši v Sloveniji.

»Danes v celi Sloveniji ni občine, ki ne bi imela svojega zakonitega občinskega zastopstva samo »bela«
Ljubljana, prestolnica Slovenije, kot jo imenujejo, je še danes pod samostojno-demokratskim komisarijatom. Bil bi že skrajni čas, da se to neznošno stanje spremeni z razpisom občinskih volitev. Ljubljana kravo potrebuje veliko električno centralo na Savi, potrebuje poslopja za šole, razširjenje tramvaja in brez števila drugih važnih stvari. A vse se mora odlagati z edinega razloga, da se še dalje vzdrži fikejja, da je Ljubljana samostojno-demokratska, kar danes seveda nikakor ni.«

Menda je edino »Jutro«, ki še trdi, da SDS ni proti razpisu volitev in menda je dr. Puc edini govornik, ki še trdi, da on in SDS hočeta »spraviti politiko iz občine«.

Beleške

△ Se je že oglasila... namreč »Delavska politika«
in prinesla poročilo o evharističnem kongresu v Chicagu, bolj neumno kot neslanost »Medtem ko hrupni trgovski Chicago nori in se veseli velikih dobičkov, ki jih prinese evharistični kongres, imajo svobodomiselnih društva protestne shode proti kleplaznemu nastopanju nekaterih javnih uradov, ki pokleknejo pred rimsko hierarhijo in proti vsemu klerikalnemu vsiljevanju z evharističnim kongresom. V pondeljek zvečer so imeli protestni shod češki svobodomiselnici v svoji dvorani »Sokol Havliček Tyrš«. In so povdarjali stališče Čehov in opozarjali vso Ameriko pred nevarnostjo Rima. In g. govorniki so govorili in neka ženska je govorila o krivicah, ki jih je storil Rim ženstvu. Eden je govoril proti budalostim, ki jih Rim vprižarja v Chicagu. Ild. Protestirali so tudi svobodomiselnici Slovenci. Svobodomiselnici Čehi in Slovenci so so torej začeli svariti Ameriko in protestirati. »Delavska Politika«
naj bo prepričana, da bo Amerika na te proteste toliko dala kot Evropa na njeno pisarjenje! —

△ »Jutro«
in Ljubljana. Proti razpisu občinskih volitev v Ljubljani so sedaj radikali in radičevci — po »Jutru«
— in to radi tega, »ker je sigurno, da bi pri občinskih volitvah v Ljubljani zmagala SDS, kar pa smatrajo za neoportuno.«
»Jutro«
moramo malo popraviti vkljub neresni izjavi dr. Puc, ki hoče obično z SDS »depolitizirati«, in sicer, da je tudi SDS proti razpisu občinskih volitev, kar je danes znano tudi g. Turku. Saj že zagrebski »Obzore«
piše »da je Ljubljana en dokaz več za tajne zveze, ki jih imajo radikali prijazni samostojnih demokratov s pristaši Pribečevića v Sloveniji.«
Seveda bi SDS v slučaju volitev po znanem vzgledu s čelom »zmagala«
že zato, ker bi agitiral G. Zerjav...
△ Vse je treba popraviti. G. Radić je trdil, da dobi mestna občina Split od tovarne za cement sto milijonov dinarjev letnega davka. Zupan dr. Tartaglia pa izjavlja, da bi toliko davka ne dale vse tovarne cementa v Dalmaciji niti v 10 letih. V demantijah in popravkih, pa naj jih dela sam ali drugi zanj, bo g. Radić dosegel svetovni rekord. Razvoj bo šel gotovo to pot, da bo nastalo vprašanje, kaj je pri njem sploh še vzeti resno.

△ Poglavje o krizah. 8. julija je dejal Radić: »Politična situacija je zelo težka in vedno bolj kritična.«
Po avdienci je dejal: »Politična situacija je čista in jasna. O krizi ni govora.«
Na seji HSS je dejal: »Mi moramo uporabiti vso svojo avtoriteto, da branimo vladno, ki nas preganja. Nimam izraza, da bi opisal stanje v Dalmaciji. To je strašno.«
Po avdienci dva dni nato, pa: »Jaz sem vedno dejal, da je ta vlada najboljša... situacija v parlamentu in v vladi je prav dobra.«
— Moramo že priznati, da tako pogosto ne menjava svojih nazorov niti naš minister Janez Pucelj!

NOVI NEMŠKI POSLANIK NA DUNAJU.

Po smrti dr. Pfeifferja se je v nemški diplomacija vršila ljuta borba za njegovega naslednika. Poslaniško mesto nemške republike na Dunaju je v sedanjem položaju izredno važno. Avstrija stremi za popolnim kulturnim in gospodarskim zedinjenjem z Nemčijo ter pripravljala politično združenje. V tem gibanju igra nemški poslanik na Dunaju odločilno vlogo. Zato ni čuda, da se je vsa nemška javnost zainteresirala za zasedbo tega mesta. Liberalci in socialisti so hoteli prepričati, da bi prišel na Dunaj zopet centurmov pristaš, kakor je bil dr. Pfeiffer. Sedaj poročajo iz Berlina, da je imenovan za poslanika na Dunaju grof Hugo Lerchenfeld, državni poslanec, član centurmove parlamentarne frakcije. Novi poslanik je 55 let star in je bil eno leto bavarški ministrski predsednik.

Strašno neurje nad Zagrebom.

NAD ZAGREBOM SE JE UTRGAL OBLAK. — VODA JE UDRILA V KLETI. — NA CESTAH JE STALA 30 CM VISOKO. — POSKODOVANI TRAMVAJSKI MOTORJI.

Zagreb, 12. julija. V noči na nedeljo je bila v Zagrebu strašna nevihta. Okrog 11. ure ponoči je pričelo deževati. Pohleven dež pa se je nenadoma spremenil v silno neurje. Vihar je divje besnel, strele so švigale in silen grom je pretresal ozračje. Hud naliiv je v kratkem času zamašil kanale in voda je začela teči po ulicah. Vodni toki so začeli prodirati v kleti in so jih napolnili skoro do 2 metra visoko. Iz Gornjega mesta se je voda v potokih valila v nižje dele. Na Jelačićevem trgu je voda stala 10 cm visoko, na Ilčkem trgu pa 30 cm. Popolnoma so bili pod vodo Wilsonov trg, Mažuraničev in Botaniški vrt.

Čim je burja nekoliko potihnila in je dež ponehal, je policijsko ravnanje takoj alarmiralo vso policijo in gasilstvo, da gredo na pomoč. Pričelo se je črpanje vode iz kleti in podzemnih prostorov. Okrog 2. ure jutraj je dež ponovno pričel. Deževalo je skozi do 10. Šele predpoldnem je bilo mogoče ugotoviti posledice nočne katastrofe.

Kakor se je dopoldne dognalo, se je nad severozapadnim zahodnim delom mesta utrgal oblak. Obilna padavina je v par minutah napolnila zagrebske potoke, da so takoj vdrl iz strug. S seboj so nosili velike kose lesa, ki so se na marsikaterem kraju nakopičili in zaježili odtok vode.

Divji vodni toki, ki so se razlili iz potokov, so nanosili velike množine blata in peska in ceste zelo poškodovali. Voda je pesek celo zanesla v kleti in podzemeljska stanovanja. Na prostoru, kjer se nahaja veterinarska fakulteta in remiza zagrebskega tramvaja, je stala voda 30 cm visoko. Voda je vdrla v strojnico in dvorišče remize, kjer je stala pol metra visoko. Voda je preplavila velik del

motornih kolcs in jih okrog 40 pokvarila. Vsled tega je bil tekom dneva tramvajski promet zelo skrčen, ker je vozilo le malo voz.

Silen vodni tok je na nekaterih mestih porušil asfaltna tla. Voda je razbila cestni nasip v Selski. V Mesnički ulici je voda udrila v podzemeljsko stanovanje. Neki stanovalec je niso preje opazili, dokler ni narasla do višine postelje in jih omočila. Nove zgradbe se vsled neurja silno trpele.

Škoda, ki jo je neurje povzročilo, se še ne da preceniti. Brez dvoma pa je precej velika in je zagrebsko mesto zelo zadela.

STRELA RANILA CELO OBITELJ.

Zagreb, 12. julija. (Izv.) Na Tratinski cesti je bila mala hišica, v kateri stanuje tramvajski voznik Ancel s svojo rodino. Ob 1. uri jutraj je udarila strela v železni dimnik. Strela je šla skozi štedilnik, ga razbila, od tam švignila v sobo, obšla vse tri postelje, od tam udarila v ostale tri sobe, ter spotoma zapalila žipkaste zastore, platnene predmete in ranila šest oseb, ki so bile v globokem spanju. Ranitve so strašne. Ancelnu je strela na rokah ožgala meso do kosti. Trimesečni hčerki je ožgala lice-ženi pleča, ostali trije otroci pa so opečeni po glavi in na rokah. V stanovanju je nastal ogenj. Vsled silnega groma so se vsi sosede zbudili in so takoj prihiti gasiti. Bil je strašen prizor, ko so se nesrečni ranjenci zvijali v bolečinah in zdajpazdaj padali v nezavesti. Ranjenci so bili prepeljeni v bolnico. Zdravnik je ugotovil, da je njih stanje opasno, vendar bodo ostali pri življenju. Zanimivo je, da je ostal nek deček, ki je spal v kuhinji, popolnoma nepoškodovan.

Ob odkritju spomenika jugoslov. vojakom v Olomucu.

Minolo soboto so v Olomucu na najslavesnejši način odkrili spomenik jugoslovanskim vojakom, ki so za časa svetovne vojne pomrli v ujetniških taborih in bolnicah v Olomucu. To je veličasten mavzolej, v katerem je prostora za 1300 krst. Nad glavnimi vrati sta jugoslovanski in češkoslovaški državni grb z napisom: »Zvestoba za zvestobu!«

K slavnostim so prispele jugoslovanske ministri Dušan in Miša Trifunović, dr. Srškić in dr. Superina, naš praški poslanik Nešić in vojni ataše general Nenadović, dalje Pavle Radić in drugi jugoslovanski gostje. Češkoslovaško vlado je zastopal dr. Slavik, navzoč je bil poslanik v Belgradu Šeba; češkoslovaško armado sta zastopala deželni poveljnik general Podhajsky in divizijski general Weiss. Poleg tega so se vdeležila slovesnosti odposlanstva vseh čeških patriotičnih in narodnih organizacij ter ogromno število občinstva. Na kolodvoru sta pozdravila jugoslovanske goste general Weiss in olomuški župan dr. Fischer, špaliir je tvorilo vojaštvo.

Na pokopališču je bila na katafalku pripravljena krsta z ostanki prvih dveh v Olomucu umrlih jugoslovanskih vojakov. Tu se je razvila žalna svečanost. Duhovščina je opravila obrede, godba je zaigrala žalostinko, nato so dvignili krsto na lafeto, v katero je bilo vpreženih šest konj, in spredel je krenil s pokopališča proti mavzoleju. Hiše so bile okrašene s črnimi zastavami, po ulicah so gorele luči, vojaštvo je izkazalo zemskim ostankom jugoslovanskih vojakov zadnjo čast.

V mavzoleju je stal s cvetjem okrašen katafalk, nanj so postavili krsto z zlatim lavorjevim vencem, ki ga je poklonila češkoslovaška vlada. Med strahovito nevihto so govorili zastopniki duhovne oblasti, general Podhajsky, minister Trifunović in župan dr. Fischer. Nato so med sviranjem vojaške godbe prenesli krsto v grobnico.

Po žalnih slovesnostih je bil na magistratu sprejem jugoslovanskih gostov, zvečer pa je bila v Mestnem gledališču slavnostna akademija.

V nedeljo so se slovesnosti nadaljevale ter so blagoslovili spomenik jugoslovanskih vojakom. Vseh prireditelj se je poleg oficijelnih zastopstev v ogromnem številu vdeleževalo olomuško prebivalstvo ter je tudi ob tej priliki prišlo do prisrčnih izrazov bratske zvestobe in ljubezni med Čehoslovaki in Jugoslavlani.

Velikanska eksplozija.

Dover, 12. julija. (Izv.) V mornariškem arzenalu v New Jersey je nastala vsled strele silovita eksplozija, ki je porušila veliko poslopij in zahtevala mnogo človeških žrtev. Število mrtvih in ranjenih dosedaj še ni bilo mogoče ugotoviti, ker eksplozije še vedno trajajo in se vnema objekt za objektom. Radi tega je izključena tudi vsakršna rešilna akcija v prostorih arzenala. Dosedaj je razrušenih 300 poslopij. Število mrtvih cenijo dosedaj na 20, ranjenih nad 100, veliko število vojakov pa pogrešajo. Škoda znaša že sedaj nad 82 milijonov dolarjev. Ljudstvo prestrašeno beži na vse kraje in so vse ceste polne beguncev.

Dover, 12. julija. (Izv.) Eksplozije so trajale še v nedeljo celo noč in ponehale šele danes jutraj. Mornarji so takoj odšli v prostore, da poiščejo mrtva trupla ponesrečenec. Našli so 14 strašno razmesarenih trupel.

Jugoslavija proti češkim carinam.

Belgrad, 12. julija. (Izv.) V seji carinskega odbora je poslanec Sečurov v imenu opozicije postavil predlog, da se zvišajo vse carinske postavke na blago, ki ga uvažamo iz Češkoslovaške. To radi novih češkoslovaških tarifov za agrarne produkte. Novi tarif onemogoča izvoz jugoslovanskih produktov v inozemstvo. Vladna večina je v principu soglašala s predlogom. Zahtevala je le, da je treba počakati na predlog in mnenje vlade.

Rabindranath Tagore na Dunaju.

Dunaj, 12. julija. (Izv.) Indijski pesnik in učenjak Rabindranath Tagore je na svojem potovanju po Evropi dospel na Dunaj. Spremljajo ga sin in dva vseučiliška profesorja iz Kalkute. Tagore sam je izjavil, da je to pot prišel v Evropo predvsem radi zdravljenja in hoče na Dunaju konzultirati nekatere specialiste o stanju svoje srčne napake. Na Dunaju bo imel Tagore par predavanj. Nato bo obiskal še Prago.

Nemiri v Perziji.

London, 12. julija. (Izv.) Iz Teherana prihajajo poročila o nemirih v Perziji. Nad pet tisoč Turkmenov je napadlo mesto Bujund shirvalu. Posadka se jim je predala. Vladne čete so odkorakale proti Konchau, da se postavijo v bran pri mestu Mesnedi. V kraju Fallas so se čete uprle in ubile nekega polkovnika.

SESTAVLJANJE GRŠKE VLADE.

Atene, 12. julija. (Izv.) Ker je Zavidzanos predsedniku republike vrnil mandat za sestavo vlade, je ta sprejel v avdienco predsednika kasacijskega dvora Zilimona in njega poveril s sestavo novega kabineta. Novi kabinet bo izvedel tudi nove volitve v parlament.

MAROŠKI SULTAN V PARIZU.

Pariz, 12. julija. (Izv.) Maroški sultan je danes prispel v Pariz.

AFERA GENERALA GAJDE.

Praga, 12. junija. (Izv.) General Gajda je bil pozvan, da nastopi takoj daljši dopust v inozemstvu, toda to zahtevo je odklonil. Zahteval je od vojnega ministristva, da se uvede proti njemu disciplinarna preiskava. Z zahtevo se bo sedaj bavil vojaški odbor parlamenta. Slučaj generala Gajde ni v zvezi z zadnjo avdienco poslancev Meissnerja in Pechyne pri Masaryku.

BRAZILIJA JE ODPOKLICALA SVOJE ZASTOPSTVO V DRUŠTVU NARODOV.

Zeneva, 10. julija. (Izv.) Braziljansko poslaništvo sporoča časopisu, da je predsednik republike sklenil odpoklicati zastopstvo pri Društvu narodov.

STRAŠEN POŽAR.

London, 12. julija. (Izv.) Iz Tokija poročajo, da je v luki Aomori nastal požar, pri katerem je zgorelo nad 100 tovarn. Med tem je zgorelo 20 žag. Tisoč ljudi je brez strehe.

* Dr. Franc Detela.

V nedeljo, dne 11. julija 1926, ob pol 3 uri popoldne je umrl v Ljubljani starina naših leposlovcev, do visoke starosti vedno mladi, duhoviti, dobrodušni šaljivi satirik dr. Franc Detela. Ob njegovi krsti žalujemo za poslednjim velikim pripovednikom iz Kersnikove dobe, za enim najboljšim učiteljem in vzgojiteljem, kar smo jih kdaj imeli, za enim najblajšim mož, kar jih je rodila slovenska mati.

Rodil se je 3. decembra 1850 v najuglednejši hiši v Moravčah na Gorenjskem. Njegova mati je bila sestra profesorja naravoslovja Valentinia Konška, ki je vedel dijakom toliko šaljivega in zajemljivega povedati iz svojega življenja; od nje je najbrž podedoval svoj pripovedniški dar, svojo veselo, s precejšnjo primesjo satirične hudomušnosti začinjeno šaljivo nprav, bistro oko za opazovanje življenja, ki se je snovalo okoli njega, za vse, kar dan na dan tare in žuli človeka, dobro uho za to, kar so stari ljudje pripovedovali in za način, kako so to delali; njegova domišljija se je oplojala ob pohodih po pokrajinski in zgodovinsko zajemljivih domačih hribih in dolinah, kjer so se mu zbuiali spomini na preteklo slavo Celjskih grofov, Lambergarjev, pa tudi na življenje kmetov v tistih davno minulih časih vsakdanje plemenske svaje in bojov za moč in oblast in bogate dedščine. Vsebinsko pa je dala njegovim spisom globoka in široka izobrazba, pridobljena v šolah, še bolj pa v bogatih življenjskih izkušnjah, v katerih se je trdno zasedel njegov filozofski in življenjski nazor, v katerih je dozorel v modrega, plemenitega, dobrega moža.

Detela je kot kmetiški otrok prišel precej pozno do študija; bilo mu je že blizu trinajst let, ko je stopil po dovršenih ljudskošolskih »razredih« v jeseni 1863 v ljubljansko gimnazijo; bil je vseskozi odlični dijak, večkrat prvi, sicer pa vsaj drugi ali tretji odličnjak; nekaj časa je bil gojenec Alojzijevega, ki nam je podarilo toliko velikih kulturnih in književnih delavcev. Ko je bil dovršil gimnazijo (1871), si je bil ustvaril trdno osnovo za svoje nadaljnje študije ne samo v obveznih predmetih, zlasti v latinščini in grščini, ampak tudi v francoščini. Odšel je na Dunaj študirati klasično jezikoslovje in francoščino in je iz obojega naredil izpit; za filozofski doktorat je študiral nemško modroslovje, pred vsem Leibniza, Kanta in njegove naslednike. Zivahno se je kretal tudi v dijaškem društvu »Slovenijec«, v katerem so bile v tistih letih sijajne glave, kakor Fr. Šuklje, Janko Kersnik, Iv. Tavčar, Jos. Apih, Fr. Kos, H. Schreiner, Iv. Vrhovec, Jurij Šubic, Fr. Podgornik, Ant. Trstenjak, Ign. Gruntar i. dr. Po dovršenih študijah je bil suplent na gimnaziji v Hernalsu na Dunaju, 1876 pa je postal profesor v Dunajskem Novem mestu. Tu se je kmalu udomačil in užival kljub temu, da so bili njegovi tovariši trdi Nemci — polovica jih je bilo redovnikov iz bogatih nižjeavstrijskih cistercijskih samostanov — radi svoje velike izobrazbe velik ugled; ko je prišel pol leta za njim tja tudi iz Ljubljane prestavljeni Fr. Šuklje, nekdanji tovariš iz »Slovenijec«, so ju nazivali tovariši redovniki, zelo prijazni, veseli gospodje, »Die slawischen Brüder Cyril und Method«. V teh letih se je tudi oženil in njegova trdo slovenska kuharica se je na vprašanje pohvalila, da se na trgu z ljudmi prav dobro razume, »saj govore vsi slovenski«; prihajali so namreč tja izja pol ure oddaljene ogrske meje Beli Hrvatje.

Po štirinajstletnem službovanju je prišel Detela 1890 službovat v domovino, postal je ravnatelj gimnazije v Novem mestu. Tu si je kot učitelj in voditelj zavoda takoj osvojil ljubezen in spoštovanje učencev in učiteljev in nič manj vsega Novega mesta in njegovega okraja. Po tridesetih letih stalnega službovanja je stopil 1906. v pokoj in se preselil v Ljubljano, kjer je bival v šentpeterskem predmestju nasproti župnišči (šentpeterska cesta 93). Mnogo let se je tu še živahno udeleževal dela v kulturnih in književnih društvih kot predsednik Leonove družbe, kot odbornik Maticе Slovenske, zadnja leta, ko mu je opešani vid tako delo zelo oteževal, pa še kot knjižničar Francoskega instituta.

Književno zanimanje se je zbudilo v Deteli že zgodaj, in sicer je zelo natančno poznal poleg domače in klasične literature posebno nemško in francosko književnost: s svojim sijajnim spominom si je obdržal neznano vrsto vsakovrstnih pesnitev dobesedno v spominu; kolikokrat je citiral za ilustracijo kake

svoje duhovite domislice verze in rekla najrazličnejših pesnikov, pripovednikov, filozofov, Fritza Reuterja poleg Stritarja, Goetheja poleg Cegnarja, Grabbeja poleg Stritarja! Književno delovati pa je pričel razmeroma pozno; ko je začela izhajati prva njegova povest »Malo življenje« v Ljubljanskem Zvonu, je bil že v 32. letu. Vplivalo je na to pač globoko spoštovanje pred tvornim pisateljskim delom, ki sta ga v tistih letih vzgojila v Slovencih Levstik in Stritar; ni se ga hotel lotiti prej, vsaj v javnosti, dokler ni začutil, da je dobro pripravljen nanj. Zato je preteklo od prvih, očitno humorističnih črtic, ki jih je čital kot dijak na občnih zbiorih »Slovenijec« (Kako je Noe zidal svojo barko?, 1871-2, En Platonov dijak, 1872-3), do prvega javnega nastopa skoro deset let. Za Detelo, kakor tudi za vso tedanjo smer slovenskega pripovedovanja je značilno, da se izborni poznavatelj svetovnih literatur pri tem ni lotil kakih velikomestnih, evropskih salonskih motivov, ki bi ga lahko speljali v kako medlo papirno »literaturo«, ampak da nas je s prvim delom popeljal v svojo domačo pokrajino, kakor sta jo risala

ž njim tudi Kersnik in Tavčar, z naslednjimi pa v slovensko zgodovino, med slovensko malomestno in podeželsko izobraženstvo in kmetiško ljudstvo. Poleg dijaških tovarišev in vrstnikov Tavčarja in Kersnika je Detela glavni zastopnik slovenskega poetičnega realizma v dobi po Stritarjevem Zvonu. V »Malem življenju« (Lj. Zvon, 1882, kot knjiga 1908), ki ga je pred tiskom opilil (pred vsem okrajšal) še J. Kersnik, je pokazal Detela življenje moravških dolincev in hribovcev v polpretekli dobi in porabil motiv vojaškega uhajanja, ki ga je tolikrat risal že Jurčič, na nov, svojevrsten način. Risanju življenjskih prilik svojih domačinov je posvetil pri tem posebno skrb. Še v Dunajskem Novem mestu se je lotil nato snovi iz zgodovine Celjskih grofov; posebno ga je mikal junaški, a razuzdani grof Ulrik II., ki je zapustil sledi tudi v slovenskih narodnih pesmih in pripovedkah o kralju Matjažu; saj ga ej prav v Dunajskem Novem mestu marsikaj spominjalo prav tega mogočnega politika in bojvnika (obleganje l. 1452.). V romanu »Veliki grof« (Lj. Zvon, 1885) je orisal najprej Ulrika samega in njegov boj s cesarjem Friderikom II. za varištev nad mladoletnim ogrsko-češko-avstrijskim kraljem Ladislavom (ki mu je bil v sorodu), nekaj let pozneje pa je v svoji najboljši zgodovinski povesti »Pegamu in Lambergarju« (Zab. kn. Mat. slov., 1891, nova izdaja 1910) ovekovečil boj za celjsko dediščino med cesarjem Friderikom III. in Vitovcem. V tej povesti se je že ustalil Detelov poseben način pripovedovanja, ki zasleduje ob umetniškem ustvarjanju tudi moralne smotre, hoteč brave tudi poučiti o etičnih dolžnostih, a tako, da je ta pouk, »moralne kapljice« ga imenuje pisatelj, organsko spojen z umetnino; pisateljevi nazori o življenju in življenjskih dolžnostih se namreč ne kažejo kot vsiljiv šolmastrski »pouk«, ampak v vsej zasnovi dejanja in risanju značajev; če pa po Dickensovo kaj malega tudi sam pokramlja z bravcem nas duhoviti pogovor ne le ne moti, ampak še poživlji, dasi to ni po strogih pravilih književnih estetikov. Tako se pridružuje tudi v svojih povestih iz našega kmetiškega življenja pripovedniku tudi kritik življenja. Detela vidi zlo v tem, da brezobzirni sebičnejši rušijo kmetu njegovo miro, preprosto življenje bodisi s svojo samogoltno sebičnostjo, bodisi da ga navajajo k načinu življenja, ki mu ni primeren, ali k podjetjem, ki jim s svojimi življenjskimi in gospodarskimi izkušnjami ni kos; upreti se more temu zlu le, kdor si ohrani starokmetiško skromnost in poštenje ali se skesan k njim zopet povrne. Take motive nam kaže »Prihajač« (Zab. kn. 1888, nova izd. 1908), »Gospod Lisec« (Knez. kn. 1894), »Tujski promet« (Kn. kn. 1912) i. dr. Najzrelejši plod Detelovega peresa je roman »Trojka« (Zab. kn. 1897, nova izd. 1915), ki družji poglobljeno vodilno misel »Prihajač« in »Gospoda Lisca« z risanjem vsega slovenskega kulturnega življenja v polpretekli dobi in ga kaže v perspektivi dozorelega življenjskega naziranja. Bogata je ta povest značilnih, jasno narisanih tipov iz kmetiškega sveta, podeželskega trgovstva, izobraženstva in dijaštva. V tem romanu se je pojavila v osebi Radivojevi prvič satirična ost proti frazavemu rodoljubarstvu, ki je ljudem samo krinka za resnično sebičnost. Satirična hudomušnost, ki se v

>Trojka« uveljavlja le bolj epizodno, daje poznejšim spisom Detelovim šele pravi značaj. Ni pa Detelova satira zagrenjena, rezka in trpka, ne da bi videla tudi lepo in dobro, ampak prepojena s humorjem zdravega moža, ki se človeški nespameti lahko še smeje, in z mirnostjo modrega človeka, ki ve, da se »vlada svet s človeško nespametjo in — z božjo modrostjo«. Nekaka predhodnica te vrste povesti je humoreska »Kislo zelje« (Lj. Zvon, 1883), docela pa se je razvil njihov značaj v zadnjih večjih povestih (Rodoljubje na deželi, DS, 1908, Novo življenje, Slov. več. 1908, Delo in denar, DS, 1910, Sošolci, DS, 1911, Tujski promet, 1912, Svetloba in senca, Slov. več. 1916) in v številnih humoreskah (Žrtev razmer, DS, 1912, Spominska plošča, DS, 1914, Trpljenje značajnega moža, DS, 1916, Nova metoda, DS, 1917, Oficijala Ponižna zločin, Kol. MD, 1920, Kapitalist Rak, Mladika, 1923 i. dr.). Snovno se ni omejeval na noben stan, domač je med kmeti in delavci, med meščani in kapitalisti, med ljudmi in med izobraženstvom; prav tako vsakovrstne so napake, ki jih šiba: posebno si je vzel na piko lažnivo rodoljubje, ki ga riše v celi vrsti tipov

(Čuk, Konrad, župan Lomast i. dr.), koristno lovstvo, naj se kaže z nepoštenim denarnim prometom, z nezdravo spekulacijo ali izkoriščanjem delavstva v najobširnejšem pomenu besede; puščice lete na pretirano strankarstvo v politiki, na uradniško stremušvo in klečeplavstvo, na pobožnjaštvo, društarstvo, šolsko metodarstvo, na napačno vzgojo itd. Tudi Detelove poznejše zgodovinske povesti so prepojene s humoristično, bolj ali manj ostro satiro (Hudi časi, DS 1894, Takšni so, DS, 1900) in prav tako njegove komedije, karakterna komedija »Učenjak« (Mat. sl., 1912), trodejanika »Dobrodelnost« (DS, 1917), zgodovinska veseliga »Dobrodušni ljudje« (DS, 1908). Poslednja leta je Detela urejal in prirejal svoje zbrane spise, ki jih je pričela izdajati Mohorjeva družba.

S svojimi spisi si je postavil Detela trajen spomenik v našem slovstvu, v srcu svojih učencev, tovarišev in znancev si ga je postavil že zdavnaj kot vzoren, blag in moder mož, tak v življenju, kakršen se je kazal v spisih, kakršen se je kazal v vseh svojih delih. Tako bo živel tudi v bodoče.

Dr. Iv. Grafenauer.

Kaj se godi doma

Slovesno odkritje spomenika kralju Petru I. Velikemu

v Kranju se bliža nagloma, toliko bolj intenzivne so zadnje predpriprave, ki zahtevajo mnogo dela po odsekih. Mesto samo se tem povodom odeva v praznično obleko: mnogo hiš, ne samo v obližju slavnostnega prostora ampak tudi po mestu samem so dali ob tej priliki hišni gospodari prenoviti in prebarvati. Kmalu bo dovršena obnova stare mestne hiše. Tudi ob glavnih cestah, ki vodijo v mesto, in po savskih izprehajališčih se gibljejo pridne roke, da odpravijo navlako in nesnago. Prav tako, da bodo gostje in tuje, katerih se je za 1. avgust pragnilo že znatno število, videli našo skrb za red in snago vsepovsod ter zmisel za lepoto. Polovična vožnja je dovoljena, kar bo gotovo privabilo mnogo ljudi v Kranj, da bo ta dan res narodni slovenski praznik. Spomenik so te dni fotografirali ter bodo izdelali za 1. avgust razglednice s sliko spomenika. Oseba vabila se prično razpošiljati v kratkem.

Otvoritev nove postaje Gorenja vas-Reteče.

Odkar je tekla gorenjska železnica, so si Retečani in okoličani želeli svoje postaje, ko jim železniška proga teče skozi vas, na postajo pa so morali hoditi dobre pol ure daleč na Trato ozir. Medvode. Ker so bile vse prošnje in moleodovanja na železniško upravo brez uspeha, so se sami lotili dela pod vodstvom svojega župnika g. Meršola in šol. upravitelja g. Vidica in uspeh njihovega dela in žrtev je čedno in ljubko postajno poslopje v prijaznem gozdičku poleg vasi Reteče. Prav lepo darilo so poklonili domačini železniški upravi, saj so dva meseca zastoj kulučili in zbrali okoli 50.000 Din v gotovini za pokritje gradbenih stroškov. V nedeljo, 11. t. m. pa se je vršila slovesna otvoritev in blagoslovitev nove postaje. Preko 100 domačinov se je zbralo okoli postaje, fantje in dekleta v narodnih nošah, celo 5 konjenikov je bilo, s škofješko godbo in domačim pevskim zborom v sredi. Ob 15. uri je privozil iz Ljubljane z lepo okrašenim lokomotivo otvoritveni vlak, s katerim so se poleg številnih gostov pripeljali zastopniki železniške uprave gg. dr. Fatur, Šulgaj in ing. Turga. Med silnim navdušenjem navzočih, igranjem godbe in pokanjem topičev se je prvič ustavil vlak na novi postaji: Gorenja vas-Reteče. V imenu gradbenega odbora je pozdravil zastopnike žel. uprave njegov predsednik g. Vidic, domači g. župnik je opravil cerkveni obred blagoslovitve, nakar je g. dr. Fatur v kratkih besedah v imenu žel. uprave slovesno izročil postajo prometu. Po tej kratki pa prisrčni slovesnosti so se navzoči v sprevodu podali na veselilni prostor pred Ljudski dom, kjer so domačini pridelili gostom prijetno domačo zabavo. Prav tako prisrčno so pozdravili tudi prvi vlak, ki je ob 16. uri 10 min. privozil z Gorenjskega. Naj bi nova postaja prinesla domačinom obilno povračilo za trud in žrtve, ki so jih imeli z gradbo, in jim izpolnila vse lepe nade, ki so jih gojili ob otvoritvi.

Pretesno jim je postalo.

»Prekmurje Prekmurcem«, so zapisali na svojo bojno zastavo naši »neodvisniki«. Samozavestno geslo, a moramo naglasiti, da ni izvirno, kajti isto smo zapisali in tudi zahtevali mi že nešteto krat. Sicer pa gre sedaj za drugo stvar in smo omenili to le v toliko, v kolikor je potrebno v zvezi z nadaljnim

Nekateri gospodje so ustanovili »Neodvisno prekmurško stranko«. V svojih glasilih so se predstavili kot neizprosne, nepremakljive in nesebične branitelje za pravice Prekmurja in Prekmurcev in so izjavili, da oni poznajo le prekmurški narod in da bi vsak, ki bi kršil pravice tega, bil njihov največji sovražnik, katerega se ne bi branili zatreti celo s silo. Prekmurje in Prekmurci da jim je torej vse, so izrekli.

V dveh mesecih pa so se naveličali svojega gesla. Postali so bolj velkodušni in zdi se jim škoda, da bi »svetlost«, ki so jo prinesli, svetila le v Prekmurju. Zato pa so zapisali v 8. štev. svojega mažarščakega lista: »Zastava naše stranke ne

plapolala le v Prekmurju, temveč jo prenesemo tudi v Medjimurje... naša stranka bo enotna prekmurska in medjimurska stranka.«

Ko čitamo te besede, se nam nehote vzbudi več vprašanj in kot odgovor na to tudi več domnevanj. Čemu ta izprememba? Ali se čutijo novi voditelji preslabe in ne upajo v Prekmurju doseči zaželjenega uspeha, dasi prevrnejo vsak kamen in prebrskajo vse tudi najbolj temne kotičke, samo da bi uničili svojega glavnega in — kakor se da razbrati iz njihovih glasil — edinega nasprotnika, g. Klekla. Mogoče je ali to, ali pa ima preokret drug — tudi ne popolnoma neznan — vzrok.

Govorili smo o propagandi za priključitev Prekmurja Hrvatski. V slovenskem listu stranke je izšel znani pamflet na Slovenijo. Listi iste stranke so izrazili željo in zahtevo, da se naj poučijo na prekmurskih šolah mesto slovenskega jezika hrvaščina. List iste stranke tudi dokazuje, da prekmurški Slovenci z ostalimi Slovenci nismo isti narod itd. Iz vsega tega pridemo do zaključka, da ima nova stranka namen pripravljati pot, da bi se naš kraj v resnici odtrgal od Slovenije in bi prišel pod hrvaško komando. Tega seveda gospodje ne izdajo, ker gotovo vedo, da bi slabo naleteli. Vedo pa naj tudi, da kakor v Prekmurju tako tudi v Medjimurju nimajo bodočnosti. Kaj pa naj obljudijo Medjimurcem? Vlado no peč? Saj se njihov Radić z desetimi svojih poslancev že zelo dolgo greje pri njej, a vkljub temu ravno Medjimurje ni dobilo ničesar. Take ljudi je pač težko speljati na led z obljubo, češ da nova stranka, ki bo s svojimi 3—5 poslanci (v slučaju, da bi v resnici pridobila celo Prekmurje in Medjimurje), vedno sedela pri vladni peti in se bo z vsemi močmi oklepala najmočnejšega parlamentarnega kluba, vse doseže in bodo vse njene zahteve že vnaprej izpolnjene.

Od sedaj naprej vemo, pri čem da smo; nimamo opravka z domačo prekmurško stranko, temveč z gibanjem, katerega voditelji z obljubami rešujejo na eni strani Prekmurje, na drugi strani pa Medjimurje, v resnici pa vse skupaj ni drugo, kakor izliv jeze nad človekom, ki je preprečil izvedbo agrarne reforme na škodo našega malega kmeta. Prav hvaležni smo, da so se gospodje sami izdali, ker bo borba lažja. Upamo, da polagoma pride še več na dan in takrat lahko damo prekmurško-medjimurskim »neodvisnikom« končni odgovor.

Prekmurec.

Nesreče.

V nedeljo malo pred polnočjo je našel železniški uslužbenec približno 100 m severno od kolodvora Kresnice ležati med tiri težko ponesrečenega moža v nezavesti. Postaja Kresnice je ponesrečenca s prvim vlakom odposlala v ljubljansko bolnico, kjer je še včeraj ležal v nezavesti. Mož je težko poškodovan na glavi, eni roki in nogi. Pri njem so našli le listek z imenom Krule Franc. Ne ve se pa, ali je to njegovo ime ali ime koga drugega. Star je od 40 do 50 let.

Drava je zahtevala zadnji teden mladostno smrtno žrtev. V Breznu ob Dravi so zgradili splav, ga porinili v Dravo in ga nameravali spraviti proti Fali. V Breznu nad mostom je Drava najbolj deroča in posebno nevarna sedaj, ker je vsled deževja močno narasla. Na splavu je bil poleg drugih komaj 25 let stari Šarmanov splavar. Nobeden od tovarišev ne zna razložiti, kako se je pripetilo, da so ga malo nad mostom v Breznu posneli valovi s splava in izginili je za vedno. Na kako rešitev ni bilo niti misliti, ker je Drava tamkaj silno deroča in so se baš na tem mestu pred leti smrtno ponesrečili štirje duhovniki. Šarmanovega Drava še ni naplavila.

Neprestano nevihte spremljata tudi grom in strela. Ravno letošnje poletje beležimo že dokaj smrtnih slučajev radi udara strele. Zadnji petek je med divjanjem nevihte udarila strela v viničarjo barona Pongratza v Halozah. Viničarja je pogorela do tal, a strela je zahtevala tudi dve človeški žrtvi.

Pridobivajte novih naročnikov!

Dnevne novice

★ V šmartnem pri Litiji bo orlovski dan ljublj. okrožja dne 1. avgusta in ne 9. avgusta, kakor je bilo najznanjeno v nedeljo.

★ Izletniki iz Amerike. Včeraj dopoldne je prispelo z brzovlakom v Ljubljano 40 slovenskih izletnikov iz raznih krajev Amerike na obisk k svojem v domovino. Vozili so se z brzoparnikom »Paris« franc. linije, ki je odplul iz Newyorka 3. julija in dospel v Evropo jutraj 9. julija. Vsi potniki so bili z ozirom na potrebo na parniku in z ugodno ter hitro vožnjo po morju zelo zadovoljni. Velika večina se jih bo po prestopu dopustu po isti poti vrnila v Ameriko. Želimo jim obilo prijetnega veselja v stari domovini!

★ Promocija. Na univerzi v Inomostu je 10. t. m. promoviral za doktorja vsega zdravilstva g. Maks Bergmann, rodom iz Litije, sin pokojnega trgovca Karla Bergmana iz znane žalske rodbine Bergmann. Cestitamo.

★ Diplomski izpit na elektrotehničnem oddelku ljubljanske tehnike sta napravila gg. Janko Gabersček iz Kamnika in Ivan Jeršek iz Strazišča pri Kranju.

★ Pogreb provizorja L. Amona v Stopercu se je vršil v petek 9. julija ob veliki udeležbi ljudstva. Na pogreb je prihitelo 18 duhovnih sobratov. Pogreb je vodil in rajnemu prekrasno govoril s slovo rogaški g. dekan Franc Šalamun. Sobratje ne prezrite zadnje pokojnikove prošnje: »Molite zame!«

★ Loterija kat. doma v Ljutomeru. Z naglimi koraki se približuje žrebanje naše loterije, ki bo nepreklicno 29. avgusta. Požurite se z nabavo srečk, saj pri nas dobite za 5 Din kompletno sobno opravo iz trdega lesa, kolo, šivalni stroj, prešiča, pisalno mizo, 3 hl ljutomercana itd. Nikar ne zamudite lepe prilike. Naročajte na naslov: Društvo katoliški dom v Ljutomeru.

★ Prestavljen je davčni kontrolor I. Modronič dozvaj v Konjicah, kot vodja davčnega urada v Litiji.

★ Umrli je v ljubljanski bolnici davčni služitelj v Konjicah I. Käs. Na njegovo mesto je imenovan Jan. Habjanič.

★ Davčno okrajno oblastvo Konjice razglašja, da je dovršen predpis dohodnine za l. 1926. Vpogledni rok poteče s 15., prizivni rok s 30. julijem t. l.

★ Hlapce Jernej v angleškem prevodu. Založništvo »Vanguard Press« v Newyorku bo izdalo v septembru Cankarjevega »Hlapca Jernej« v angleškem prevodu.

★ Zasedena mesta. Ministrstvo za notranje zadeve razglašja, da so brezpredmetne prošnje za kako mesto v tem ministrstvu, ker je vse zasedeno.

★ Kraljevič Jurij. Listi poročajo, da je za bivanje princa Jurija določena Topolnica pri Nišu.

★ Načelnik ministrstva za prosveto g. Zaič je premeščen v Zagreb. Z njim gre menda poslednji Hrvat iz tega ministrstva.

★ Nevihta na Mirni. Dne 10. julija pop. je divjala na Mirni velika nevihta. Strela je udarila v cerkev, na poštni postaji pokvarila brzojavni aparat, udarila v mnoge hiše in pokvarila električno napeljava. Požarov in osebnih nesreč ni bilo. Mirna je zelo narasla in prestopila bregove.

★ Ogenj. Dne 10. julija ob 3 jutraj se je vnelo ogelje v hlevu g. Majcen iz St. Janža. Požarna bramba je ogenj zadržala.

★ Na Osrednjem zavodu za žensko domačo obrt se razpisujejo tri učna mesta strokovnih učiteljic. Zahteva se strokovna sposobnost za poučevanje ženskih ročnih del, v prvi vrsti klekanja čipk, toledo, file ali bisernih del. Za eno mesto se daje prednost prosilki

s komercialno izobrazbo. Prošnje opremljene po čl. 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih naj se naslovijo na ministrstvo trgovine in industrije v Belgradu, vložijo pa do dne 26. julija 1928 pri Upravitelstvu Osrednjega zavoda za žensko domačo obrt v Ljubljani.

★ Na Tehniški srednji šoli v Ljubljani se razpisujejo sledeča učna mesta z nastopom v šolskem letu 1926-27. 1. tri profesorska ali suplentska mesta za gradbeno stroko (arhitekturo), 2. dve profesorski ali suplentski mesti za strojno stroko, 3. eno profesorsko ali suplentsko mesto za elektrotehniko, 4. eno profesorsko ali suplentsko mesto za matematiko in fiziko, 5. eno profesorsko ali suplentsko mesto za matematiko in opisno geometrijo, 6. dve profesorski ali suplenti, mesti za prostoročno in dekorativno risanje, 7. eno profesorsko ali suplentsko mesto za slovenščino v zvezi s francoščino ali nemščino ali eno mesto za komercialno stroko. Za mesta pod 1. do 3. se jemljejo v poštev samo inženjerji z drugim državnim izpitom ali pa absolvirani slušatelji tehniške fakultete z daljšo prakso. Prošnje, opremljene po čl. 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih, naj se naslovijo na ministrstvo trgovine in industrije v Belgradu, vložijo pa do dne 26. julija 1928 pri ravnateljstvu Tehniške srednje šole v Ljubljani.

★ Na državni puškarski šoli v Kranju se razpisuje 1. mesto ravnatelja oziroma upravitelja in 2. mesto učitelja za celinarstvo. Za obe mesti se zahteva strokovna sposobnost za to šolo. Prošnje opremljene po čl. 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih naj se naslovijo na ministrstvo trgovine in industrije v Belgradu, vložijo pa do dne 26. julija 1928 pri ravnateljstvu Puškarske šole v Kranju.

★ Koncert pevskega društva ljubljanski Zvon v Laškem. V nedeljo dne 18. julija ob 4 popoldne priredi pevsko društvo Lj. Zvon iz Ljubljane kot vsako leto svoj redni koncert v Zdraviliškem domu v Laškem. Na programu so moški, mešani zbori, dalje kvarteti ženskega in moškega zbora ter sopranski solospeli. Občinstvo že danes opozarjamo na izredni užitek, katerega nam nudi vsako leto to popularno pevsko društvo.

★ Osebnostne izpremembe v sarajevskem deželne muzeju. Za ravnatelja sarajevskega deželnega muzeja je imenovan dosed. kustos tega zavoda Vladislav Skarić; za kustosa je pa imenovan dosedanji adjunkt Milan Karanović. — Vpokojeni so: intendant Ščepan Grčić in kustosa Vojsl Čurčić in dr. Vaso Ruvarac.

★ Iz gospodarske službe. Za kmetijskega referenta v gornjegrajskem okraju je imenovan Franc Bergant, državni ekonom v slovenjgraškem okraju.

★ Zmede v novosadski trgovski in obrtni zbornici. Minister za trgovino in industrijo dr. Ivan Krajač je odstavil novoizvoljeno vodstvo trgovske in obrtne zbornice v Novem Sadu in imenoval za vladnega komisarja dosedanega gen. tajnika prof. dr. Mirka Kosica. Nova seja, na kateri se izvoli odbor, je bila sklicana za 11. t. m.

★ Velika poneverba v novosadski hipotekarni banki. V Novem Sadu so aretirali blagajnika tamkajšnje Srbske hipotekarne banke — 25letnega Salih Smajilovića, ki je v zadnjih mesecih poneveril nad 150.000 Din bančnega denarja.

★ Štab inženerske podčastniške šole »Kralja Petra Velikega Osvoboditelja« v Mariboru razglašja pod štev. 2986 od 8. VI. 1926, da

sprejme tekoče leto do 60 mladeničev za gojenje te šole. Tozadevni oglas je interesentom dnevno od 8—12 na razpolago v mestnem vojaškem uradu Slomškovega trga 5.

★ Pregarjanje hajdukov. Poveljnik orožništva polkovnik Stefanović je prišel z večjim številom orožnikov v Hercegovino, da dobi v roke hajduka Rozanovića in Kalenčiča, ki morita ljudi okoli Mostarja.

★ Tuji v Splitu. Meseca junija je obiskalo Split 2229 oseb, med njimi 218 Italijanov.

★ Ustreljen volk. V Mrkopolju je lovec Radošević ustrelil 9 let starega volka, težkega 50 kilogramov.

★ Novi sanatorij. Ministrstvo za narodno zdravje namerava pri Boki Kotsorski zgraditi sanatorij za jetične.

★ V boju za boljše živce in večjo delazmožnost je naslov brošure Ernesta Pašternacka v Berlinu S. O. Michaelkirchplatz 13, ki prinaša veselo sporočilo vsem, ki se čutijo bolne. Dopolnje se vsakomur zastoj in poštne prosto. Zadevni prospekt smo v nedeljo 11. t. m. priložili celi nakladi našega lista.

★ Dežne plašče vseh vrst — specialno za gg. duhovnike — ima vedno v zalogi F. Lukič, Ljubljana Pred Škofijo 19.

★ V električno brušenje se sprejemajo rabljene britvice znamke Gillette, Mem, Elysium, Mond itd. Drogerija »Adrija«, Ljubljana, Šelenburgova ulica 1.

Ljubljana

○ Pogreb dr. Frana Detela bo danes popoldne ob 3. uri iz hiše Sv. Petra cesta št. 93.

○ Društvo slovenskih književnikov sporoča svojim članom, da je umrl njegov član in bivši odbornik g. dr. Fran Detela. Pogreb bo danes v torek ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na Sv. Petra cesti 93 na pokopališče k sv. Križu. Člani naj se udeležijo pogreba v čimvečjem številu. — Društvo slovenskih književnikov.

○ Javno stenografsko tekmovanje priredi Christofov zavod v svojih šolskih prostorih na Domobranci cesti št. 7 v četrtek, dne 15. t. m. ob 2. uri popoldne. K tej tekmi se vljudo vabijo starši gojencev ter vsi, ki se zanimajo za stenografijo. Vstop prost.

○ Nov protestantski pastor v Ljubljani. Namesto dosedanega protestantskega mestnega župnika v Ljubljani, Langeja, ki se je vrnil v Nemčijo, je bil izvoljen za župnika ljubljanske protestantske cerkvene občine vojvodinski protestantski župnik Mihael Becker.

Maribor

○ Poroke. Preteklo soboto in nedeljo so bili v stolnici poročeni: Hinko Krenčič, poštni tajnik v Zagrebu in Hermína Crippa, trgovčeva hčerka v Mariboru. — Ivan Bezljaj, poštni zvaničnik v Mariboru in Roza Hammerl, zasebnica. — Franc Leben, mesar v Mariboru in Marija Fekonja, gostilničarka.

○ Gasilska letna skupščina se vrši prihodnjo soboto 17. in nedeljo 18. julija v Mariboru. Polovična vožnja je dovoljena. Na odhodni postaji je celotno vozovnico dati z mokrim žigom žigosati in jo ohraniti za vožnjo nazaj. Na prireditvi si je treba oskrbeti — potrdilo udeležbe.

○ Proslava 55 letenice prstovoljnega gasilnega in rešilnega društva v Mariboru se bo vršila v sledečem redu: V nedeljo 18. t. m. je cerkvena blagoslovitev novega društvenega praporja, kateremu bo kumovala gospa župana dr. Leskovarja. Blagoslovitev bo najbrže izvršil prevzvišeni škof dr. Andrej Karlin, Po cerkvenem opravilu ob 11. uri se vrši na poljedelcev, dninarjev, ki se dosti trdo borijo za svoj obstanek.

II.

Najboljše izhodišče za poset kompaktno naseljenih jugoslovanskih kolonij v Argentini — in o teh sem se namenil danes pisati — je Rosario, drugo največje mesto v Argentini, ki šteje okoli 300.000 prebivalcev. Rosario je, dasi ne glavno, vendar največje mesto v argentinski provinci Santa Fé in v daljni okolici tega so naše glavne kolonije.

Prvi Jugoslavlani so se vsi naseljevali v Argentino pred nekako 40 leti. Večina teh je danes že pomrla. Ako pregledamo njih pripadnost, moramo priznati, da je 85% Dalmatincev, ostali pa Crnogorci; Srbi iz Šumadije in Slovenci takorekoč med njimi niso zastopani. Ako pregledamo Dalmatince, vidimo, da je večina iz otokov Hvara in Brača. 95% so se posvetili poljedelstvu ter v tej panogi dosegli z malimi izjemami visoko gmotno blagostanje. So pa to bile specialne okoliščine vojnih ter povojnih let; ti, ki se naseljujejo danes, nimajo več izgleda na tako sijajen napredek, ker so se narodnogospodarske razmere v zadnjih letih znatno poslabšale. — Ogromna večina naših izseljencev je nastanjen v provinci Santa Fé, manjšina pa v severnem delu provincije Buenos Aires. Kot naše naselbine v prov. Santa Fé se morejo smatrati: Acebal, Pavon Arriba, Santa Teresa, Coronel Bogado, Sargento Cabral, I. B. Molina, Peyrano, Barlett, Bigand, Bombal, Sanford, Arequito, Villa Eloisa, Los Molinos, Chabas, Chovet, Maggiolo, Santa Isabel, Villa Canas, Alcorta, Chanr. Sargento Cabral. V

Glavnem trgu velika vaja nad mestnim magistratom. Veselice društvo ob tej priliki zaradi vedno nestalnega vremena ne bo priredilo.

○ Sestanek zaupnikov V. okraja v Mariboru se vrši v četrtek, dne 15. julija ob 7. uri zvečer v društveni sobi Koroška cesta št. 1. Ker je zaupniški sestanek zelo velike važnosti, prosimo da se ga vsi udeležijo!

○ Glasbena Matica v Mariboru vabi vse moške člane, da se zanesljivo udeležijo sestanka v torek zvečer ob 8. uri v društvenih prostorih, kjer se dogovorimo zaradi koncerta pri Mali Nedelji in glede petja v počitnicah sploh. Torej zanesljivo vsi in točno!

○ 17letna sirota brez staršev, ki je ravnokar dovršila s prav dobrim uspehom državno srednjo šolo v Mariboru, bi rada nastopila primerno službo. Deklica je marljiva in poštena in jo toplo priporočamo. Glede podrobnejših informacij se je obrniti na socialno-politični oddelek mestnega magistrata, Rotovski trg št. 9.

○ Otroci se je našel. S ptujskim vlakom v nedeljo popoldne se je pripeljal na mariborski glavni kolodvor 4leten deček brez spremstva, ki ne zna povedati, odkod da je. Pravi, da mu je ime Franček. Dečko je svitlih s škarkami pristrizanih las, rjavih oči, bos, oblečen v štajerske hlače, moder platen suknjič in precej živahen. Starši, ki otroka pogrešajo, ga dobe v državnem dečjem domu v Mariboru.

○ Nesreče. V mestnem parku se je ponesrečil pri igranju 6letni Dragomir Novak. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil desno roko. — Na državnem mostu sta se v ponedeljek jutraj dogodili dve nesreči vsled nepazljivosti. 61letna Terezija Pikel je prišla pod voz, ki ji je poškodoval stopalo desne noge. — V Sesarke Rozo, 57 let staro kmetico iz Sv. Martina pa se je zaletel nek kolesar ter jo podrl na tla. Pri padcu se je lažje poškodovala.

○ Posrebovalnica za delo v Mariboru. Od 4. do 11. julija je iskalo dela 716 moških, 456 ženskih, skupaj 1172 oseb, 901 moškim in 246 ženskim t. j. 1147 osebam je bilo delo ponujeno, v 69 slučajih (33 moških, 36 ženskih) je urad posreboval uspešno, odpotovalo je 8 moških in 5 ženskih, skupaj 13 oseb, odpadlo je 92 moških in 1 ženska t. j. 93 oseb. — Za Francijo se išče 500 poljskih delavcev, 50 rudarjev, 10 kamnosekov. Za tovarno vagonov Kruševac v Srbiji se išče 20 ključavničarjev in 20 mizarjev. — Pri ženskem oddelku se iščejo natakarike in navadne delavke.

○ Umrli je računski svetnik g. Tomšič Rudolf, dodeljen v službovanje velikemu županu mariborskemu. Zadel ga je včeraj dopoldne na poti v pisarno srčna kap, kateri je v par minutah podlegel. Ranjki je bil tih, korekten uradnik, ki je radi svojega značaja bil povsod priljubljen. Za njim žalujeta sestra, s katerima ga je vezala globoka ljubezen. Društvo drž. in blag. uradnikov je položilo k njegovi krsti lep venec in se po zastopstvu udeležilo pogreba. Naj v miru počiva!

○ Opozoritev ob pravem času. Neurje je zadnje dni močno izpodjedlo Ruško cesto ravno pri deški šoli v Magdalenskem predmestju. Pri nalivih teče voda mimo šole in preko ceste v Dravo ter je izpodjedla cesto tako, da ni v resni opasnosti samo vozna cesta, ampak celo šola. Kakor hitro bodo nastopili kolikaj lepši dnevi, je skrajni čas, da se izpojeja ob Ruški cesti podzida in izpolni s kamenito škarpno, sicer se lahko zgodi ob kakem večjem neurju katastrofa za okrajno cesto in mestno šolo.

○ Okrajno cesto je zasulo. Največja preglavica mariborskega okrajnega zastopa je Meljski hrib nad okrajno cesto Maribor—Sv.

V jugoslovanskih kolonijah v Argentini.

I.

Takoj uvodoma hočem omeniti, da rojaki v stari domovini žalibog ne poznate Argentine ni etimološko, ni ekonomsko ni geografsko. Na vsak način je napačno ako pravite »Argentinija« in temu dosledno sklanjate »Argentinije, Argentiniji, v Argentinijo« itd. Kaj pravimo v »Palestiniji, v Palestinijo« itd.? Nimamo najmanjšega vzroka sprejemati nemške končnice »ien« ter ostanimo raje v bodoče pri »Argentini«, končnici, ki se je tudi bratje Hrvati in Srbi poslužujejo.

Malokateremu rojaku v stari domovini bo znano, da živi v južni Ameriki, računajoč od panamskega prekopa do Punta Arenas ob magaljanski cesti, okrog 120.000 Jugoslovancev. Za te naše izseljence se naša vlada prav po mačehovski briga. Medtem ko imamo na Španskem naše poslaništvo, v deželi, kjer je naseljenih komaj 2—3 tucate naših ljudi, nimamo doslej v celi Južni Ameriki svojega poslaništva. Difficile est satiram non scribere! Naši ljudje širom južne Amerike so prepričani večinoma samim sebi. Edino kar imamo, je jugoslovanski konzulat v Buenos Airesih z jurisdikcijo za celo južno Ameriko. Na drugi strani je zopet vsesplošna neorientiranost stare domovine o južni Ameriki. Južno Ameriko v stari domovini mečeje v isti koš s Severno Ameriko, in vendar kolika razlika v jeziku, običajih, gospodarstvu, državni upra-

vi itd.! Dobivam pisma iz stare domovine od ljudi, ki so željni naseliti se v Južni Ameriki. Le-ti mi pišejo, da se pridno vežbajo v angleščini, nevedoč siromaki, da je tu občevalni jezik španski, iz izjemo Brazilije, kjer se govori portugalsčina, katere pa je španščini tako pogobna kot slovenščina hrvaščini. O geografiji niti ne govorim. Pred par meseci je prejel moj prijatelj pisma od bivšega slovenskega ministra v jugoslovanski vladi, kjer je črno na bellem stalo: Buenos Aires, Rep. Brazilija. To je že vrhunec nevednosti, posebno pa od bivšega ministra!

Jugoslavlani po južni Ameriki so naseljeni prav po vseh republikah, najbolj številno pa so zastopani v Argentini, Chile, Boliviji, Perú in Braziliji. Oni so zastopani v vseh socialnih strukturah od multimilijonarja pa do preproste »peona« (dninarja). Ta različnost v socialni strukturi je tudi vzrok, da manjka pri njih takozvani »esprit de corps« kakor bi rekel Francoz, ter da doslej vzlic mnogoštevilnosti niso opoštevani niti v novem niti v starem svetu. Najvišjo finančno elito v južni Ameriki predstavljajo: Mihanovići, Drinkovići v Argentini; Baburica in Petrinovići v Chile; Dubravčič v Boliviji. To so vsekakor multimilijonarji. Velika večina pa je trgovcev,

1 Tudi glede valute streljate v stari domovini prav poštene kozle. Prva leta po vojni sem skoro tedensko dobival od kakakega daljnega sorodnika ali znanca iz stare domovine prošnje za podpore. Vsa pisma so govorila o dolarjih ne vedoč, da je to valuta, koja velja samo v Združenih državah Severne Amerike ter v Mehiki. Tu v Argentini imamo »pesos«, 1 peso = 2 predvojni srebrni kroni ali danes nekako 22 Din.

III.

Preteklega meseca maja sem iz Rosaria obiskal več naših kolonij, da se na lastne oči prepričam o njihovem stanju. Žalibog naši niti na farmah niso tako kompaktno naseljeni, da bi dajali ton enemu ali drugemu kraju, marveč so pomešani z italijanskimi in španskimi farmerji, kar obisk njihovih selišč silno otežuje. Dobil sem prepričanje, da je teh 30.000 naših izseljencev v Argentini za našo državo izgubljenih, že v drugi generaciji se potaplja v argentinskem morju. Tudi ni čudo, saj so to ljudje večinoma na nizkem stanju izobrazbe, ki so prišli v Argentino komaj znajoč čitati in pisati. Domovina se ni brigala zanje, s silnimi naporu so si sprva morali ustvarjati svojo eksistenco. Na avstrijskih konzulatih so jih smatrali kot »marvoc«, ni čuda, da se amerikanizirajo mnogo hitreje kot bi to zahteval naravni proces. Kakor rečeno, sem našel pri njih ljudi vsemogoče gmotne strukture, od milijonarjev do ubogih kajzarjev. Vendar se

dobrodošel. Vsako leto se vršijo na Angleškem stave v znesku 100 do 500 milijonov funtov, devetdeset odstotkov se jih izvrši izven dirkališč. Tudi če bi iz previdnosti vzeli manjšo svoto, bi že zelo zmerni davek dal lahko najmanj 5 milijonov funtov in bi se dal ta znesek s časom dvigniti na 25 milijonov. To so veljanske svote, kajti funt je 275 dinarjev.

Orel

Ljutomersko orlovska okrožje ima svoj nastop v Gornji Radgoni 18. julija, združen s prostovoljnimi zborom, katerega vodi g. dr. Hohnjec. Polovična vožnja je dovoljena. Udeleženci kupijo na vstopni postaji celo karto do Gornje Radgone z mokrim žigom. Izkaznice za polovično vožnjo se dobijo na letovadišču. Na svidenje v Gornji Radgoni. — Bog živi!

Darovi

Darovi za »Kat. Domo« v Gor. Sv. Kungoti: darovali so: 1. Celjska posojilnica d. d. 500 Din; 2. g. Poš Anton in Zmagoslav, 100 Din; trgovci v Mariboru; 3. g. prof. Trstenjak, Sv. Jurij ob Pesnici 50 Din; 4. g. Albin Spreitz, učitelj 25 Din. Plemenitim darovalcem izreka Kat. Prostovoljno društvo prisrčno tisočkratni: Bog plačaj! a drugim: Posnemajte!

Za »Dr. Korošev dom« (društveni dom) pri Sv. Juriju ob Ščavnici so darovali (številka znači vsoto v dinarjih): Ivan Bogataj, Ljubljana 20; Ign. Vok, Ljubljana 30; Ivan Kunovar, Ljubljana 10; Iv. Jax in sin, Ljubljana 30; Mat. Krušič, Novi Udmat 10; V. Pisaneč, Ptuj 50; Fr. Miklič, Ljubljana 10; Fr. Mastek, Maribor 100; A. Brenčič, Ptuj 100; Fr. Alič, Selo 10; J. Musar, Ljubljana 10; Kmečka hranilnica in posojilnica, Radovljica 10; M. Ratej, Zalec 100; A. Mejač, Komenda 25; F. Nedog, Ptuj 30; Iv. Hajny, Maribor 100; K. Kirbis, Sv. Trojica 30; J. Šribar, Artiče 10; A. Slavec, Braslovce 10; L. Sunčič, Mala nedelja 100; B. Brdnik, Sv. Tomaž 10; R. Vlačavik, Gotovlje 50; I. Serajnik, Kotlje 10; Posojilnica v Križevcih 50; A. Kocjančič, Jurkloster 5; Horvat, Martjanci 10; A. Rantasa, Vel. Polana 50; J. Rožman, Sv. Duh na O. v. 10; Fr. Sater, Sv. Jurij 100; A. Somrak, Vransko 10; R. Raktelj, Bizeljsko 10; M. Obrat, Maribor 10; J. Klekl, Crenšovci 100; Ig. Malej, Vitanje 5; Fr. T. Levec, Ljubljana 30; A. Somrak, Maribor 100; S. Pihlar, Maribor 20; posojilnica Šostanj 250; I. del. konz. društvo Jesenice 100; E. Janžek, Rimske toplice 15; M. Meško, Kapela 25; V. Munda, Maribor 25; F. Pšunder, Sv. Boltenk 20; Kmet. zadruga v Križevcih 25; F. Hlastec, Sv. Marko 10; F. Urban, Ptuj 50; A. Stumpf, Maribor 10; bralno društvo St. Ilj pod T. 20; I. Zajc, Majšberg 10; Orlice v Radečah 20; Društvo kat. mojstrov Maribor 45; Iv. Bosina, Podčetrtek 25; D. Huttnar, Pušcava 5; M. Straki, Sv. Peter 30; Orli v Mokronogu 50; M. Feldin, Maribor 50; J. Lončarič, Sv. Jodrt 150; Posojilnica v

Slivnici p. Mar. 25; A. Tomažič, Prihova 20; A. Pajter, Ljutomer 30; Just. Božič, Rimske toplice 42; J. Bohak, Jarenina 150; Orli v Črni 9; A. Podvinški, Zavrt 10; posojilnica Svetinje 20; Posojilnica Sv. Boltenk p. Sred. 100; Al. Zamuda, Črešnjevce 20; J. Jakobovic, Središče 10; J. Kitak, Bočna 25; M. Zadravec, Crenšovci 50; R. Meznarič, Maribor 50; F. Letonja, Sv. Ana 10; J. Čížek, Jarenina 10; Iv. Granola, Griže 40; Orli Predvor 10; Kolinska tov. Ljubljana 100; A. Lajnsič, Sv. Martin p. Vurb. 10; Iv. Ogrič, Laverca 50; Ig. Zargi, Ljubljana 25; Iv. Hauptman, Sv. Rupert 10; J. Rožman, Zavodnje 10; Iv. Hojnik, Koprivna 5; neimenovan s Kranjskega 10; F. Ostrz, Mala nedelja 100; M. Barbič, Ribnica na P. 20; R. Strmečki, Celje 50; P. Holman, Maribor 108; F. Sater (2), Sv. Jurij 100; A. Čirič, G. Lendava 150; Alojzij Stuhce, Bolehnečiči 100; F. Kokošinek, Sveti Marko 20; Ivan Kegelj, Kupertinci 20; M. Zemljčič, Sv. Tomaž 50; L. Sunčič (2), Mala Nedelja 50; J. Kuk, Hajdina 50; K. Tratnik, Maribor 50. — Vsem darovalcem tisočkratni »Bog plačaj!« Živeli posnemovalci! Vsi, ki ste poslali položnice brez odziva odložili, jih blagovolite poiskati in z darežljivo roko podpisati. Ako bi vsaj 10 Din daroval vsak izmed onih, ki so doslej prejeli položnice, bi prišla skupaj znatna vsota. Kdor nima več naše položnice, naj vzame na pošti prazno in naj nanjo razven lepe vsote napiše številko našega čekovnega računa 14858 in naslov: Župnijski urad Sv. Jurij ob Ščavnici z oznako »Dr. Korošev dom«.

Državni krajevni zaščiti dece in mladine v Celju je naklonila Celjska posojilnica 500 Din. Za ta velikodušen dar se odbor najprisrčneje zahvaljuje blagi dobrotnici.

Poizvedovanja

42 letna Ana Koščak iz Cerovega, zadnji čas stanujoča na Ilovici št. 1 pri Ljubljani, je pred 2 mesecema neznano kam odšla. Kdor bi kaj vedel o nji, naj sporoči prot odškodnini Ivanu Koščaku, Grajska planota 1, Ljubljana.

Nasla se je večeraj zvečer ženska ročna torbica s srednjo vsoto denarja. Poizve se: Ambrožev trg 3, dvorišče levo.

V pojasnilo. V št. 148 »Slovenca« od 4. julija so štiri tukajšnje cvetličarske tvrdke Herzmannsky, Korsika, Bajec in Simenc objavile neko poslano »V pojasnilo«, v katerem pravijo, da se diplome in priznanja pravkar vršče se vzorčne razstave v Rimu lahko »kupijo«, dalje da gre za odlikovanje, katero si lahko vsak zasluži proti plačilu, dalje da podpisane tvrdke iz nacionalnih načel ne žele tega odlikovanja in da dvomijo, da sem razstavila svoje produkte in dobila priznanje. Na zlorabo nacionalističnega čustvovanja ne bom reagirala. Izjavljam, da sem se prijavila za jury-jo po objavljenih tekmovalnih pogojih rimske razstave, dalje da je posebna ocenjevalna komisija pregledala v pošev prihajajoče predmete ter jih ocenila in jim podelila priznanje te jury-je, pri čemer sem morala se-

veda vplačati vse pristojbine, katere se vplačujejo v takih slučajih po celim svetu. Ali je sedaj vršča se rimska razstava velika mednarodna ali pa morda zakotna, o tem ne pristoji sodba niti meni, niti konkurenčnim tvrdkam ter se naj interesentje o tem prepričajo sami, ako ne drugače, pa z upogledom v imenik oseb, katere našeljujejo tej razstavi. Radi klevete, izrečene proti meni v cit. »pojasnilu«, sem proti avtorjem vložila tožbo, smem pa na tem mestu izreči, da se proti meni naperjeno pojasnilo pač kvalificira kot nedopusten konkurenčni manevar.

FANI HVALA, cvetličarka v Ljubljani, Prešerenova ulica.

VABILO

NA REDNI OBČNI ZBOR »KATOLIKESKEGA TISKOVNEGA DRUŠTVA V LJUBLJANI«,

ki bo v sredo, 21. julija t. l. ob osmih dopoldne v prostorih Jugoslovanske tiskarne.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Obvestilo tajnika in bl. gajnika.
3. Volitev odbora.
4. Slučajnosti.

ODBOR.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani dne 12. julija 1926.

Višina barometra 308,8 m

Opazovanja	Barometer	Ispoln v C.	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Oblačnosti 0-10	Vrsta padavin		V Ljubljani je
						ob opazovanju	v mm do 7h	
Ljubljana (dvorec)	7	764,3	14,7	85	NNE 0,5	10	megleno	4,2
	8	764,4	15,1	84	NNE 0,5	9		
	14	763,9	18,4	55	SE 2	10		
	21	763,5	19,4	84	N 1,5	10	dež	
Maribor	7	764,7	15,0	85	NW 5	7		2,0
	8	764,2	17,0	73	ESE 1,5	10		
	14	762,9	15,0	95	mirno	10	dež	2,0
	21	763,2	12,0	96	NW 1,5	10	dež	8,0
Zagreb	7	760,5	19,0	78	W 3	10		2,0
	8	759,4	18,0	91	NG 0,5	9		9,0
	14	761,1	12,0	—	mirno	10	megla	8,0
	21	761,1	12,0	—	mirno	10	megla	8,0

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

DVA PSA

FOKSTERIERJA, 5 tednov stara, naprodaj. Ljubljana, Mala čolnarska ulica 9, Opekarska cesta, Trnovo. — Na ogled od 12. ure dalje.

Rezila za brivske aparate,

Gillette, Mond Extra-Ment i. t. d. pošilja tudi po pošti galanterijska trgovina DRAGO ROSINA, Maribor, Vetrinjska ulica 26. 4763

MEBLOVANA SOBA se takoj odda samo do konca avgusta. Naslov pove uprava lista pod št. 4800.

Lovsko dvocevo brezpetelinko, prodam. — Novi Vodmat 62. 4791

SIVILJA, prvovrstna za obleke, gre sivat na dom. Ponudbe na upravo Slovenca pod Modes. 4730

KRATEK KLAVIR črn, dobro ohranjen, se ceno proda. Naslov pove uprava lista pod št. 4791.

ČEVLJARSKI MOJSTER

Iščem primeren prostor za delavnico v Zelenci Jami, če mogoče s stanovanjem. — Ceni, ponudbe pod Dobro plačilo na upravo Slovenca.

TRGOVSKI UČENEC

Krepak, ki je dovršil dve mesečanski šoli ali najmanj 6 razredno ljudsko šolo in ima veselje do trgovine, se sprejme takoj z oskrbo v hiši. Dečki z dežele imajo prednost. Ponudbo je poslati na ALOJZ REMIC, Dravograd, trgovina z manufakturo in spekerijo.

MODERNI MLEKARNI

V BELGRADU je potreben strokovni mojster za dolgoletno obrabo kot šef produkcije. Obrniti se je na mlekarstvo »VITA« Hercegovska 7. 4781

Inserirajte V

»Slovenca«!

10 transportnih 7-8 hl in 1 ležalni 17 hl, dobri in ovijeni, se ugodno prodajo. Vpraša se ZARNIKOVA ULICA 19. 4738

Kupim hišo

v sredini mesta. Prosto stanovanje po goj. Plačam do 250.000 Din. Ponudbe pod »Avgust« na upravo.

Blagajničarka

s prakso išče mesto, pomagala bi v trgovini. Vešča je tudi pisarniških del. Naslov v upravi pod 4799.

Zaradi odhoda se prodaja kompletno

kolarsko orodje

in suh jesenov les. Manfred, Mahovnik 16, Kočevje.

Kontoristinjo

hitro strojevisko, perfektno v arhivirskih, sprejme Kolinska tovarna v Ljubljani. Ponudbe s točno navedbo prakse in zahtevkov plače poslati pisмено.

Žagar (gaterist)

vešč vseh popravil, dober lesni manipulant, zmožen voditi cel obrat na večji žagi, ima izvrstna spričevala, išče primerne službe. — Naslov pove uprava pod Trezen 4715.

SEMENSKO AJDO

črno in sivo oddaja FRAN POGAČNIK, LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 36.

STAMPILJE

T. RABIČ Ljubljana KOLODVORSKA UL. 26

Krasne dekoracijske patent - divane v plišu Vam nudi izredno po ceni Rudolf Sever Ljubljana, Gospodarska cesta 6. Vabim na ogled!

V MARIBORU

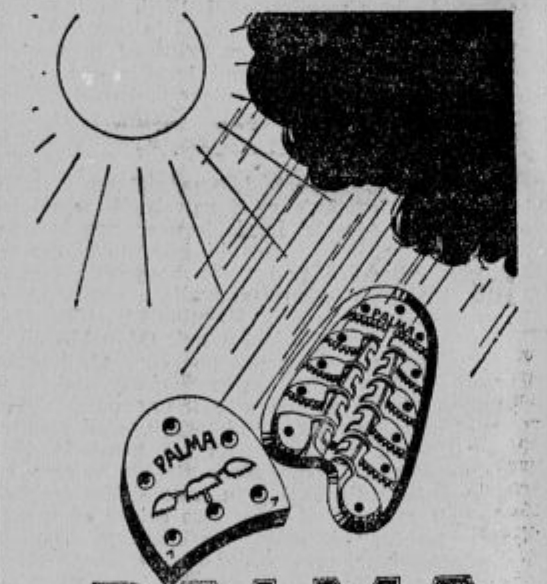
priporočila galanterije, drobnarijo, toaletne predmete, pletarske in vrvarske izdelke

DRAGO ROSINA

VETRINJSKA ULICA 26.

SODI

10 transportnih 7-8 hl in 1 ležalni 17 hl, dobri in ovijeni, se ugodno prodajo. Vpraša se ZARNIKOVA ULICA 19. 4738

KAUČUK PETE IN POIPLATE

morate nositi ob vsakem času. »Palma« ni razkošje, ker daje elastično, prijetno hojo. marveč je za vsakega praktičnega in štedljivega človeka neobhodno potrebna, ker je mnogo trpežnejša in cenejša kot usnje. En poskus Vas bo takoj uveril. Poslej ne boste hoteli nositi čevljev brez »Palme«.

Prodajalec hiš in posestev!

Za številne naše kupce iščemo večje število stanovanjskih in trgovskih hiš ter kmečkih posestev. Prijavljajte prodajo le v naši pisarni pisмено ali nemeno, vse brezplačno! — Nohene vplavine, niti drugega predplačila! — Primeren provizija se plača le po izvršeni prodaji. Kdor prida svojemu kupcu, ne plaša ničesar! — Priznane naj-odličnejše posredovalnice za posestev! Opozorjamo na našo našo tvrdko! Informacije brezplačno!

»POSREDOVALECI«, družba z o. z., Ljubljana — Sv. Petra cesta št. 18 (v novem lokalu).

+

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubljeni, dobri oče, oziroma brat, svak, stric in bratranec, gospod

DR. FRANC DETELA

vladni svetnik in gimnazijski ravnatelj v p.

v nedeljo, dne 11. t. m. v 76. letu, po kratki mučni bolezni, pre-

viden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega nam pokojnika bo v torek dne 13. julija ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra cesta št. 93, na pokopališče k Sv. Križu.

Na željo pokojnikovo se venci hvaležno odklanjajo.

Prosi se tihega sožalja.

Sv. maše se bodo brale v župni cerkvi sv. Petra.

V Ljubljani, dne 12. julija 1926.

Angela, Marija, Anton, Franc, otroci.

Brez posebnega obvestila.

ZAHVALA.

O priliki prerane smrti našega najljubljenejšega bitja na svetu, preblage žene, oziroma matere, stare matere, tašče in sestre, svakinje in tete, gospe

ANTONIJE HORVAT

ROJ. KRAIGHER

učiteljeve soproge,

smo prejeli toliko dokazov iskrenega sožalja, da je nam nemogoče zahvaliti se vsakemu posebej. Zato si dovoljujemo tem potom izreči svojo najsrčnejšo zahvalo v prvi vrsti onim, ki so poklonili naši blagopokojnici prekrasne vence in cvetje, dalje premnogim spremljevalcem na njeni poslednji poti, predvsem onim, ki so prihiteli iz oddaljenih krajev izkazati ji zadnjo čast ter vsem, ki so pisмено izrazili svoje sožalje. Posebej se še prav srčno zahvaljujemo plemeniti gospej Calari v Škofji Loki, ki je pokojnici, kakor tudi preostali žalujočim stala na strani v najhujših trenutkih. Enako srčno hvalo izrekamo g. dr. Jožetu Rantu, zdravniku istotam, ki je lajšal s svojo večjo roko zadnje prestrašno trpljenje naše nepozabne, zlate mame in žene.

Obenem obveščamo, da se bo darovala sv. maša zadošnica za blagopokojnico v sredo 14. t. m. ob osmih zjutraj v stolnici.

V Ljubljani, dne 12. julija 1926.

Zalujoči ostali.

UČENEC

s primerno šolsko izo brazbo, poštenih staršev, se sprejme takoj v veletrgovini z železnino

PETER MAJDIČ

»MERKUR«, KRANJ.

Enonadstr. hiša

zidana zelo solidno, v prav dobrem stanju, z velikim vrtom, se prodaja po ugodni ceni. — Ponudbe na: Ivan Hoiš, Maribor, Koroška cesta št. 24.

ZAHVALA.

Za izkazano sožalje povodom smrti naše ljubljene mame

FRANCE ZORMAN roj. BLAGNE

in za častno spremstvo na njeni zadnji poti, č. g. duhovnikom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so pokojno spremili k večnemu počitku, predvsem bodi izrečena zahvala onim, ki so na kakršenkoli način povečali pokojni zadnjo čast, tako na mrtvaškem odru, kakor v dneh bolezni ji lajšali trpljenje.

Škofije - Debečar, dne 4. julija 1926.

Zalujoči - v imenu bratov in sestra - ANTON ZORMAN, pregled. fin. kontr.

SREČKE

državne razredne loterije

se oddajo v predprodajo. Tozadevne informacije se dobijo pri

MILOŠ LJUŠTINA, VARAŽDIN, TRG. SLOBODE.

Primerjajte delo in cene

in preporočali se boste, da so izdelki poslovnih knjiž. Književnice K. T. D. v Ljubljani. Kopitarjeva ulica 6/II

En gros. Brez konkurence. En detail.

IGO BALOH, Maribor, Gosposka ul. 15

nudi razno drobno blago ceneje nego

razprodaja

kljubke, slamni e, srajce, kravate ovratnike, podveze, žepne robce, platnene in svilen, zenske nogavice, športne čepice, kopalne hiačke, dežne plašče, voino, vezeno ter razno galanterijsko blago.

Specialna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev LUDOVIK BARAGA Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6/1

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani; Karol Čeč.

Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec.

Urednik: Franc Terešlav.